Preventie van alcohol- en andere drugproblemen

Monitoring van activiteiten

Rapport 1999

Document n° 10

Johan Rosiers
Stafmedewerker

VAD

E. Tollenaerestraat 15
1020 BRUSSEL
Tel. 02/423.03.33
Fax 02/423.03.34

INHOUDSOPGAVE

Lijst met tabellen en grafieken

Voorts zijn er in hoofdstuk 6.1.4 voor Vlaanderen en per provincie een grafiek en een tabel opgenomen.

1. PROBLEEMSTELLING EN SITUERING VAN HET PROJECT

Omdat de behoefte aan een gesystematiseerde registratiemethode alsmaar groeide, besloot de Vlaamse overheid in 1996 middelen vrij te maken voor de realisatie van een registratiesysteem voor drugpreventieactiviteiten. Dit systeem diende enerzijds de benodigde informatie voor een Vlaams gezondheidsbeleid te verstrekken en anderzijds een intern evaluatiesysteem te zijn voor de gebruiker. VAD kreeg de opdracht een geïnformatiseerd monitoringsysteem te ontwikkelen. Meteen was Ginger geboren.

Zes doelstellingen werden aan Ginger gekoppeld:

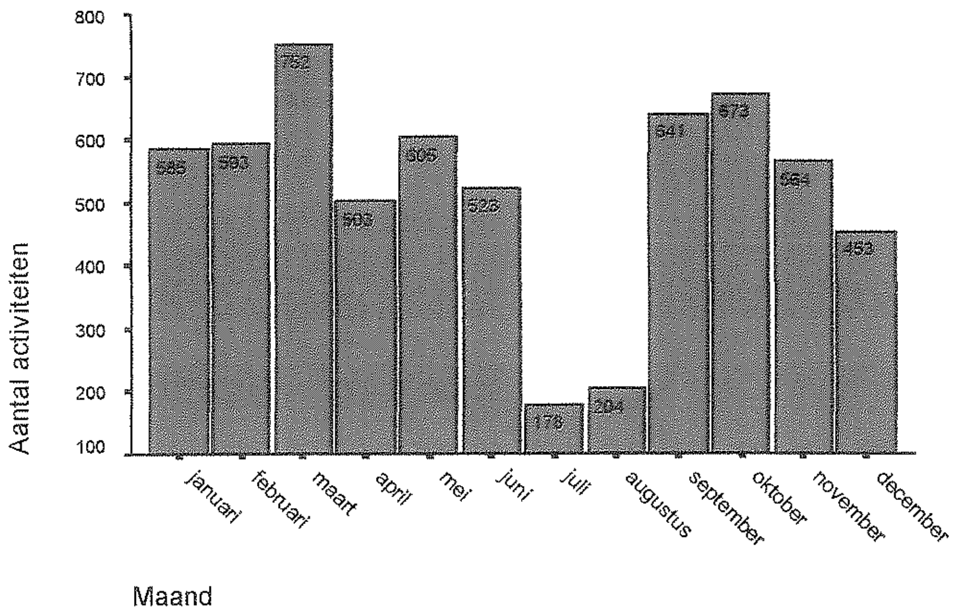
- **Zicht krijgen op de gevoerde preventieve activiteiten in de verschillende sectoren**, waarbij drie niveaus onderscheiden worden : het lokale, het provinciale en het Vlaamse niveau.
- **Het doorzichtig maken van verschillende kanalen en actoren van preventie.** Nadat in de vorige fasen het aantal groepen van registratoren gestaag uitbreiding nam, werden in 1999 twee nieuwe groepen registratoren afgebakend, met name de stedelijke preventiewerkers (veelal in het kader van preventie- en veiligheidscontracten) en de onderwijsmedewerkers (CLB's van het Vrij Onderwijs en TIVO Antwerpen). Ook nam één medewerker van het Drugpreventienetwerk deel aan de testfase voor de rijkswacht. Vanaf 2000 zullen ook activiteiten van de rijkswachters uit het Drugpreventienetwerk geregistreerd worden.
- **Het detecteren van noden en hiaten.** Om dit op een betrouwbare manier te kunnen doen, is een voldoende grote deelname van preventieactoren vereist. In 1999 groeide het aantal registratoren verder aan, wat de kwaliteit van de monitoring nog vergroot. In de toekomst zal getracht worden om de groepen registratoren uit het onderwijs en het stedelijk preventiewerk verder uit te breiden.
- **Het ontwikkelen van een beleidsinstrument dat binnen de eigen organisatie bruikbaar is voor het vastleggen van prioriteiten.** Op basis van de beschikbare verwerkingsmogelijkheden kunnen de registratoren een overzicht krijgen van hun uitgevoerde activiteiten. In het najaar van 2000 kunnen de registratoren een vorming volgen die het hen mogelijk maakt om de kwaliteit van de analyse te verbeteren. Dit jaar kunnen de registratoren hun eigen gegevens niet enkel kaderen binnen de resultaten op Vlaams niveau, maar ook binnen de resultaten op het niveau van hun eigen provincie.
- **De ontwikkeling van een evaluatie-instrument.** Het jaar 2000 vormt de eerste testfase voor het prototype van het evaluatiescherm in Ginger. Vier registratoren nemen dit jaar deel aan deze testfase. Op basis van hun

ervaringen en de resultaten van de verdere ontwikkeling van het scherm door VAD zal in 2001 een Gingerversie met operationeel evaluatiescherm verspreid worden onder alle registratoren.

- **Het uitwisselen van gegevens.** Door het samenbrengen van informatie betreffende preventieactiviteiten krijgt men een zicht op de gebruikte methodieken die werden toegepast bij het uitwerken van de preventieactiviteiten. Ook wordt er een overzicht gemaakt van de bestaande projecten die lopen op de verschillende niveaus. Dit maakt in de toekomst werkafspraken mogelijk.

De registratie van preventieactiviteiten gebeurt nog steeds aan de hand van zes standaardcategorieën : sector, detailsector, type, doelgroep, activiteit en detail-activiteit. Deze activiteiten worden in de opbouw van Ginger gekoppeld aan een organisatie, suborganisatie en contactpersoon. Na afloop van de regsitratieperiode worden de activiteitengegevens geëxporteerd naar VAD. VAD schrijft op basis van de verzamelde resultaten het voorliggend monitoringrapport.

Daar waar in vorige fasen elk half jaar een monitoringrapport gepubliceerd werd, omvat dit monitoringrapport voor het eerst de resultaten op jaarbasis. In 1999 werden 6.274 activiteiten geregistreerd door 64 registratoren. Aangezien sommige registratoren (o.a. registratoren van CLB's, De Sleutel en PRC Antwerpen) activiteiten invoerden voor een heel netwerk is het aantal preventieactoren groter dan het aantal registratoren.
Over het volledige jaar 1999 beschouwd krijgen we een volgende verdeling van het aantal activiteiten per maand.

Grafiek 1: aantal activiteiten per maand.

2. METHODE

Op een enkeling na, die nog de oude Ginger 5.0-versie gebruikte, gebruikten alle deelnemers het registratiesysteem Ginger 7. Telkens dienen vier schermen ingevuld te worden : de **organisatie** waarmee men de activiteit opzet, de eventuele **suborganisatie** die binnen deze organisatie betrokken partij is, de **contactpersoon** in deze (sub)organisatie en een beschrijving van de **activiteit** aan de hand van het aanduiden van standaardcategorieën. Deze categorieën zijn :

- sector		bvb. onderwijs
- detailsector		bvb. secundair onderwijs
- type(s)	(maximaal 7)	bvb. ASO
- doelgroep(en)	(maximaal 3)	bvb. cliëntsysteem
- activiteit		bvb. vorming
- detailactiviteit(en)	(maximaal 7)	bvb. informatieoverdracht

Voor de variabele 'type' kan enkel bij de sectoren onderwijs, arbeid en vrijetijd en cultuur gekozen worden uit een aantal vaste standaardopties. Voor de andere sectoren zijn die in de Ginger 7-versie nog niet voorhanden. De nu in ontwikkeling zijnde Ginger 8-versie zal wel een verdere verfijning van de types inhouden.
In het activiteitenblad dient ook de tijdsduur en de lokatie van de activiteit te worden ingevoerd. Ook wordt gevraagd of de registrator de organisator van de activiteit is.

Interne voorbereidingen van preventieactiviteiten worden niet in de registratie opgenomen. Enkel activiteiten met externen -en dit kunnen ook voorbereidingen zijn- komen in aanmerking voor regsitratie. Het is niet de bedoeling om een volledig dagoverzicht te krijgen van de registratoren maar wel om een zicht te krijgen op de aard en de omvang van de preventieactiviteiten.

Elke deelnemende registrator exporteerde de ingevoerde gegevens met betrekking tot preventieactiviteiten naar VAD. Deze gegevens werden door VAD verwerkt middels het gebruik van het statistisch programma SPSS.

Elke Gingerregistrator heeft een eigen gebruikersidentificatie van zes letters. Aan de hand van de eerste drie letters kan worden uitgemaakt bij welke organisatie een registrator hoort, de laatste drie letters geven de initialen van de gebruiker weer. Zo kan desgevallend een registrator gecontacteerd worden om nadere toelichting te verstrekken over bepaalde activiteiten.

In de analyse van de Gingerresultaten worden de resultaten per werkvorm gebundeld. In totaal werden de 64 deelnemers ingedeeld in zes registratorgroepen :

- **Preventiewerkers verbonden aan een CGG**: Peter Aertsen (CGG Mechelen), Carlo Baeten (CAD Limburg), Karin Borkelmans (CAD Limburg), Malika Boukbir (CAD limburg), Birsen Cetin (CAD Limburg), Joke Claessens (Primavera Brussel), Martine Couvreur (CGG Leuven), Lynn De Bruyn (CAD Limburg), Agnes De Decker (Therapiecentrum Sint-Niklaas), Joke De Meyst (CAD Limburg), Sabine De Muynck (CGG Oostende), Francy De Smedt (CGG Roeselare), Roos De Venter (CGG Oostende), Ingrid Delameilleure (Primavera Brussel), Roos Goemaere (CGG Roeselare), Sandra Hex (CAD Limburg), Nadia Joosten (CAD Limburg), Sabine Markovitz (Therapiecentrum Sint-Niklaas), Erik Nysmans (CGG Turnhout), Glenn Serdon (CAD Limburg), Goedele Slots (Primavera Brussel), Michèle Staelens (CGG Leuven), Mark Tack (CAT Gent), Marjet Vanderstraeten (CAD Limburg), Liesbet Van Ongevalle (CGG Roeselare), Wim Vanspringel (Altox Antwerpen) en Luc Wouters (CGG Roeselare).

- **VAD-medewerkers**: Inge Baeten, Mia De Bock, Ilse Demaeseneire, Marijs Geirnaert, Hilde Kinable, Marie-Claire Lambrechts, Barbara Lemahieu, Nadine Roose, Johan Rosiers, Els Vandenberghe, Hilde Vanhuele en Geert Verstuyf.

- **Provinciale preventiecoördinatoren**: Bernard Bruggeman (provincie Antwerpen), Filip Coussee (provincie West-Vlaanderen), Alain Lorquin (provincie Limburg), Bert Mostien (provincie Oost-Vlaanderen) en Rachel Vanderhaegen (Vlaamse Gemeenschapscommissie Brussel).

- **Stedelijk preventiewerk**: Isabel De Decker (Preventiedienst Boom), Eric Fuhlbrügge (Preventieraad Malle-Zoersel), Roeland Keersmaekers (Stedelijk Overleg Drugs Antwerpen) Tine Lescouhier (Preventiedienst Turnhout), Nathalie Nouwkens (Preventiedienst Leuven), Katrien Parys (Preventiedienst Geel), Ann Peeters (Preventiedienst Mol) en Ben Van Gilbergen (Preventiedienst Tienen)

- **Onderwijsmedewerkers**: Toon Callewaert (CLB's V.O. provincies Oost- en West-Vlaanderen), Tony De Bleeckere (CLB's V.O. provincie Antwerpen), Viviane Geerits (TIVO Antwerpen), Luc Hauglustaine (CLB's V.O. provincie Limburg) en Fred Jooken (CLB's V.O. provincie Vlaams-Brabant).

- **Andere preventiewerkers**: Renzo Demeulenaere (JIAC Stimulans Menen), Wim Geens (Mobiel Ambulant Team Leuven), Sandra Kerremans (PRC Antwerpen), Heidi Pylyser (Jeugddienst Middelkerke) Joachim Soenens (De Torre Knokke-Heist), Jean Van Beylen (Drugpreventienetwerk Rijkswacht – Brigade Zaventem) en Johan Vandewalle (De Sleutel - Preventie).

Niet alle registratoren hebben een volledig jaar geregistreerd. De reden hiervoor ligt voornamelijk in doorgevoerde personeelswissels. 16 deelnemers exporteerden enkel voor één semester.

Door de verschillende grootte van elke groep is voorzichtigheid geboden bij het vergelijken van de resultaten van deze groepen. In dit rapport worden alleszins geen directe vergelijkingen tussen de groepen onderling gemaakt.

De eerste exportfile bereikte VAD op 22 december 1999, de laatste helaas pas op 5 april 2000. Aangezien de late toelevering van sommige gegevens, wat de planning van de Gingerrapportering in de war bracht, zal er bij de volgende rapportering strikter op worden toegezien dat de deadline niet overschreden wordt.

3. CATEGORISERING

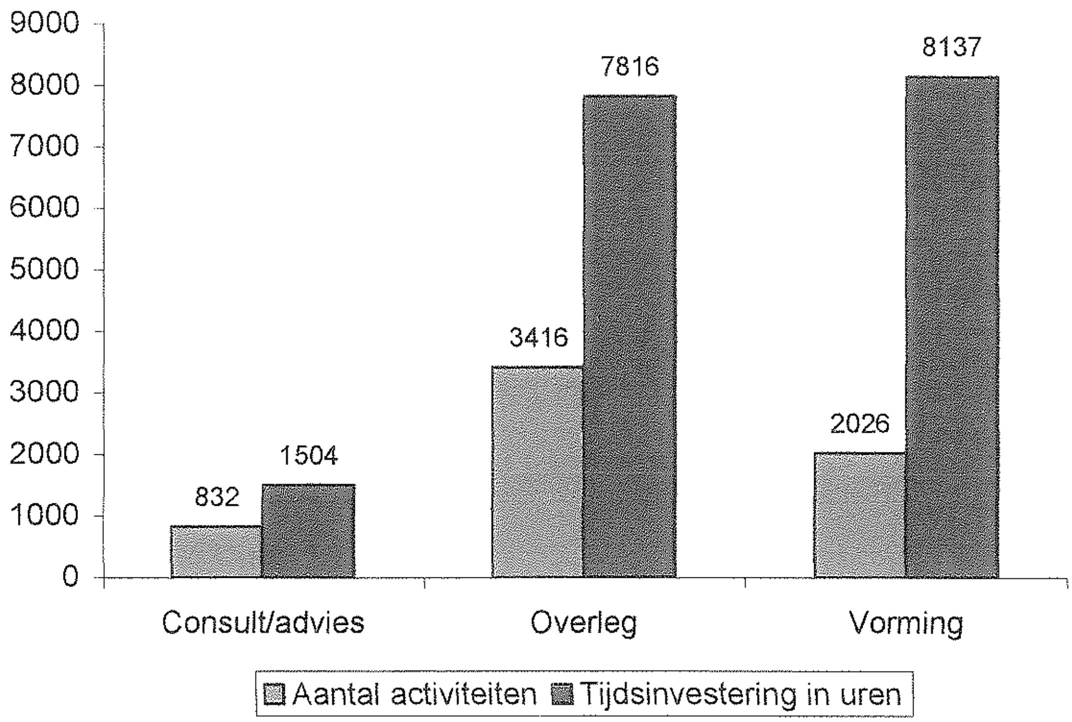
De inbreng van activiteiten in Ginger berust op een hiërarchische opbouw van het programma. Eerst moeten in de desbetreffende tabbladen de nodige gegevens over de organisatie, suborganisatie en contactpersoon ingevoerd worden. Deze dienen enkel om het databestand voor de gebruiker overzichtelijk en gebruiksvriendelijk te maken. Gegevens uit deze tabbladen worden niet naar VAD geëxporteerd.

Eens men de eerste drie bladen heeft ingevuld of geselecteerd, kunnen in het activiteitenblad de activiteiten ingevoerd worden. Allereerst dient een persoonlijke omschrijving van de activiteit gegeven te worden.
Voorts dient de sector, detailsector en het type gekozen te worden uit de in Ginger vervatte standaardcategoriën. Voor de sector zijn er acht opties om uit te kiezen : arbeid, politie en justitie, onderwijs, vrijetijd en cultuur, welzijn, gezondheid, overheid en intersectorale samenwerking. De keuze van de sector bepaalt de keuzemogelijkheden voor de detailsector en deze bepaalt op zijn beurt de opties voor de keuze van het type.
Per activiteit dient ook de doelgroep aangegeven te worden. Indien enkel professionele preventiewerkers bereikt werden, wordt 'preventiewerkers' gekozen. Indien dit niet het geval is, is er keuze uit drie categorieën: bestuursniveau, cliëntsysteem en intermediairen. Een combinatie van deze drie is ook mogelijk.

Vervolgens dient de soort activiteit aangegeven te worden. Hierbij is er keuze uit drie mogelijkheden : vorming, overleg of consult/advies. Op basis van deze keuze worden de keuzemogelijkheden voor detailsector bepaald. Er kunnen tot 7 detailactiviteiten gekozen worden.

4. ALGEMENE BESPREKING VAN DE GEGEVENS

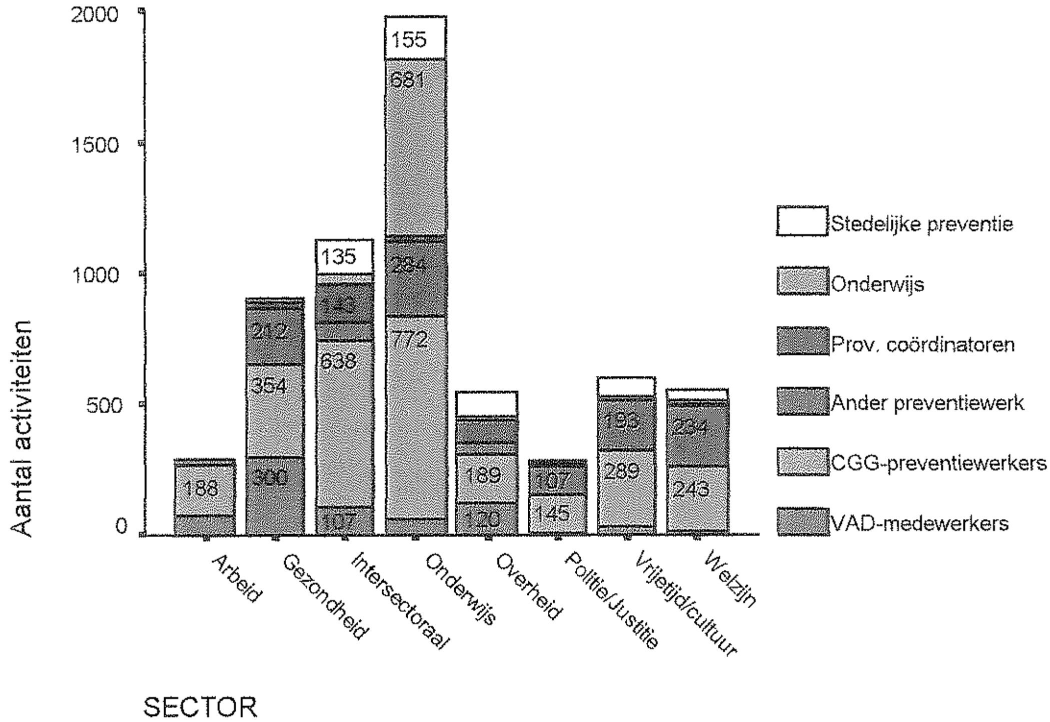
In totaal werden 7.058 activiteiten ingediend bij VAD. Na foutencontrole bleken 6.274 activiteiten bruikbaar. Activiteiten die niet in de verwerking werden opgenomen waren vooral activiteiten die buiten de registratieperiode vielen en activiteiten die niet onder drugpreventie te klasseren zijn (gevolgde vormingen, teamvergaderingen, verzendingen, e.d.). Over het hele jaar 1999 beschouwd namen 64 preventiewerkers aan de Gingerregistratie deel : 27 Preventiewerkers verbonden aan een CGG, 12 VAD-medewerkers, 8 stedelijke preventiewerkers, 5 provinciale preventiecoördinatoren en 5 registratoren uit de sector onderwijs. Zeven registratoren kwamen uit organisaties die niet in deze categorieën in te delen zijn : Drugpreventienetwerk Rijkswachtbrigade Zaventem, Mobiel Ambulant Team Leuven, PRC Antwerpen, De Sleutel Preventie, De Torre Knokke-Heist, Jeugddienst Middelkerke en JIAC Stimulans Menen.

Grafiek 2: activiteiten per soort, naar aantal en naar tijdsinvestering

De totale tijdsinvestering voor alle activiteiten bedraagt 17.457 uur. De 2.026 vormingsactiviteiten namen 8.137 uur in beslag (gemiddeld 4,02 uur per activiteit). 1.504 uur werd besteed aan 832 activiteiten rond consult/advies (gemiddeld 1,81 uur). Overleg tenslotte scoorde 3.416 activiteiten, voor een totaal van 7.816 uur (gemiddeld 2,29 uur).

4.1. SECTOR

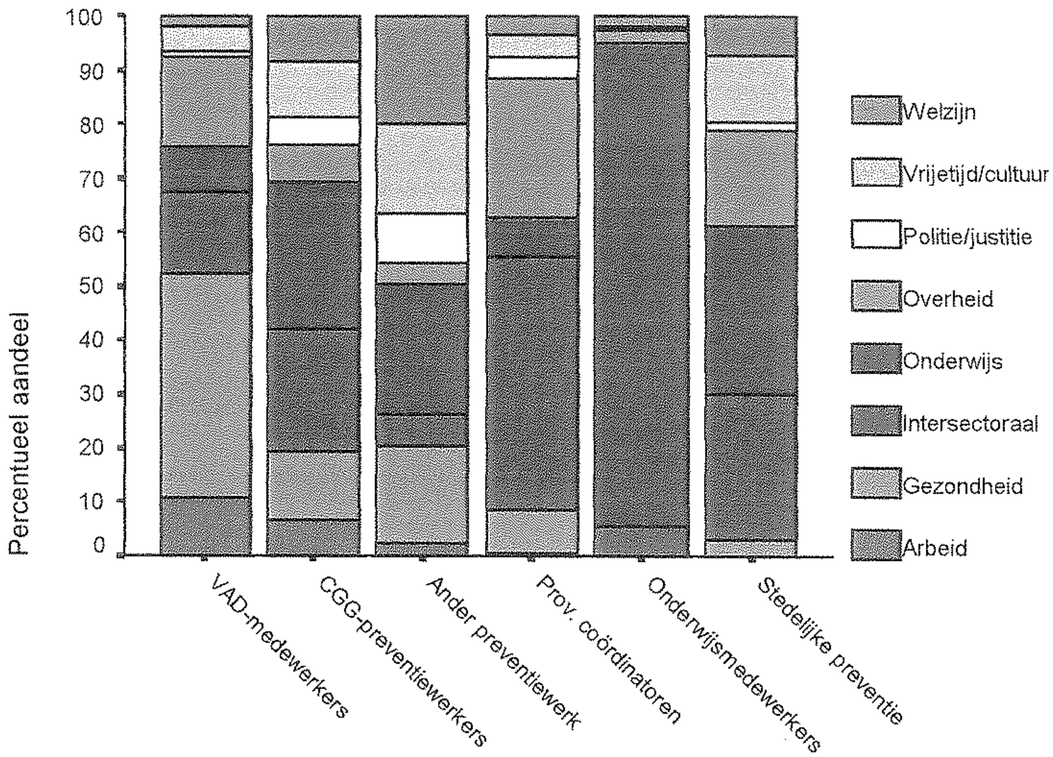

Grafiek 3: Aantal activiteiten per sector per registratorgroep

In vergelijking met het vorige monitoringrapport doen er zich een aantal manifeste verschuivingen voor. De sector 'onderwijs' kent een spectaculaire stijging en torent met 1973 activiteiten nu hoog boven de andere sectoren uit. Percentueel stijgt deze sector van 24,7% in de 2de semester van 1998 naar 31,5% in 1999. Een groot stuk van de verklaring voor deze stijging lijkt te liggen in het algemeen hoger aandeel van de registratoren uit het onderwijs, een groep wiens activiteiten bijna exclusief in de eigen sector plaatsvinden.

Als gevolg van de stijging van het aantal activiteiten in de onderwijssector is het aandeel van de meeste andere categorieën gedaald, al is dat bij de ene meer uitgesproken dan bij de andere. Intersectorale samenwerking staat nu op de tweede plaats met 18,0%, een duidelijke teruggang van het aandeel in vergelijking met het vorige rapport (26,1%).
In de sector gezondheid vonden in 1999 14,5% van de activiteiten plaats. In het vorige rapport was dit nog 19,6%.

De andere sectoren scoren minder dan 10% van de activiteiten. Toch zijn er twee 'kleinere' sectoren die hun aandeel in de activiteiten verhoogden. De sector welzijn verhoogde zijn aandeel van 6,7% (eind 1998) naar 8,8% (1999). Deze stijging is voor de vrijetijds- en cultuursector nog hoger : van 5,9% naar 9,5%.

Grafiek 4: Aandeel activiteiten per sector per registratorgroep

De activiteiten van VAD-medewerkers vinden nog steeds vooral in de gezondheidssector plaats (41,6%), op ruime afstand gevolgd door de sector overheid (16,6%) en intersectorale samenwerking (14,8%). Opvallend is dat het aandeel in de sector arbeid (10,9%) veel hoger ligt dan het algemeen gemiddelde (4,7%). Dit is trouwens ook een sterke stijging ten opzichte van de vorige exportperiode. Toen bedroeg het aandeel van de sector arbeid in de VAD-activiteiten 5,4%.
De grafiekbalk van de CGG-preventiewerkers vertoont in vergelijking met het vorige rapport nauwelijks verschuivingen. Onderwijs blijft met 27,4% van alle activiteiten de best bereikte sector, gevolgd door intersectoraal werk (22,6%) en de gezondheidssector (12,6%). Opvallend is de in vergelijking met het vorige rapport relatief sterke toename van het aandeel van de sectoren vrijetijd en cultuur (van 7,5% naar 10,3%) en politie en justitie (van 1,3% naar 5,1%).

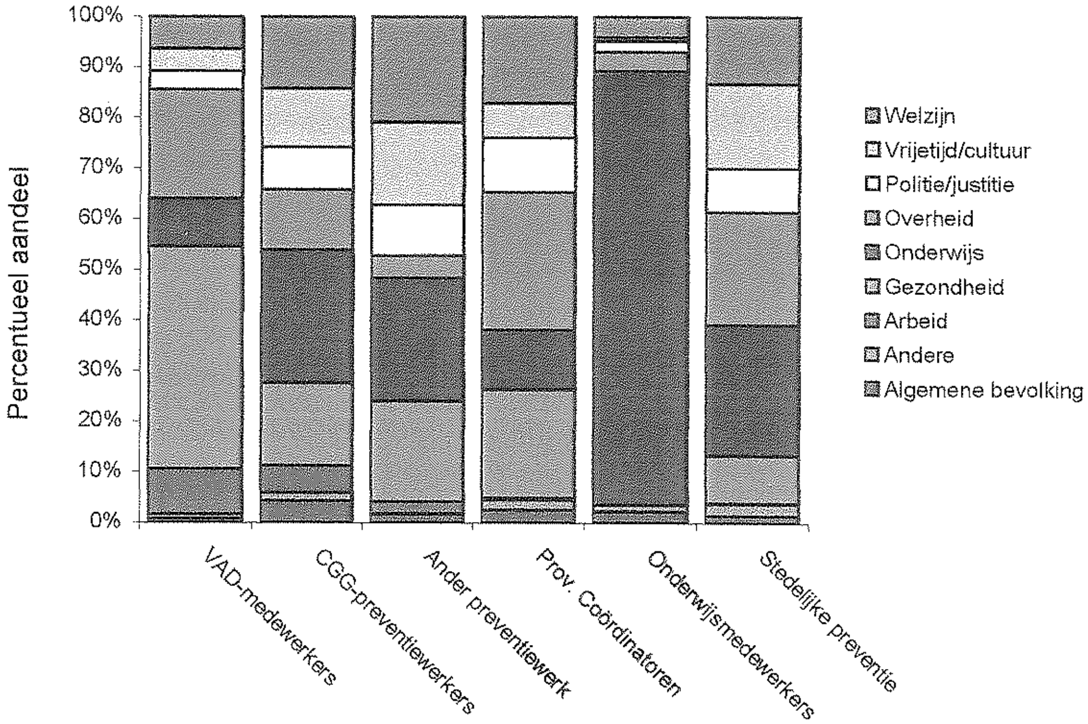
Voor de provinciale preventiecoördinatoren blijft intersectorale samenwerking het belangrijkste (46,9%). Activiteiten binnen de sector overheid namen in 1999 toe (25,9%). Dit geldt ook voor de 'kleinere' sectoren onderwijs (7,2%) en vrijetijd/cultuur (4,3%). De sector politie en justitie werd in 1999 dan weer minder bereikt (3,9%).

De registratoren uit het onderwijs werkten quasi uitsluitend in de eigen sector (89,7%), een vrij sterke stijging in vergelijking met de vorige registratieperiode. Deze ging ten koste van het aandeel activiteiten in een intersectorale samenwerking. Deze laatste maakt nu nog slechts 5,3% van het totaal aantal activiteiten uit.

De stedelijke preventiewerkers werkten vooral binnen de sector onderwijs (30,9%) en in een intersectorale samenwerking (26,9%). Activiteiten binnen de sector overheid maakten 17,8% van het totaal uit. Met 12,6% scoort de sector vrijetijd en cultuur vrij hoog.

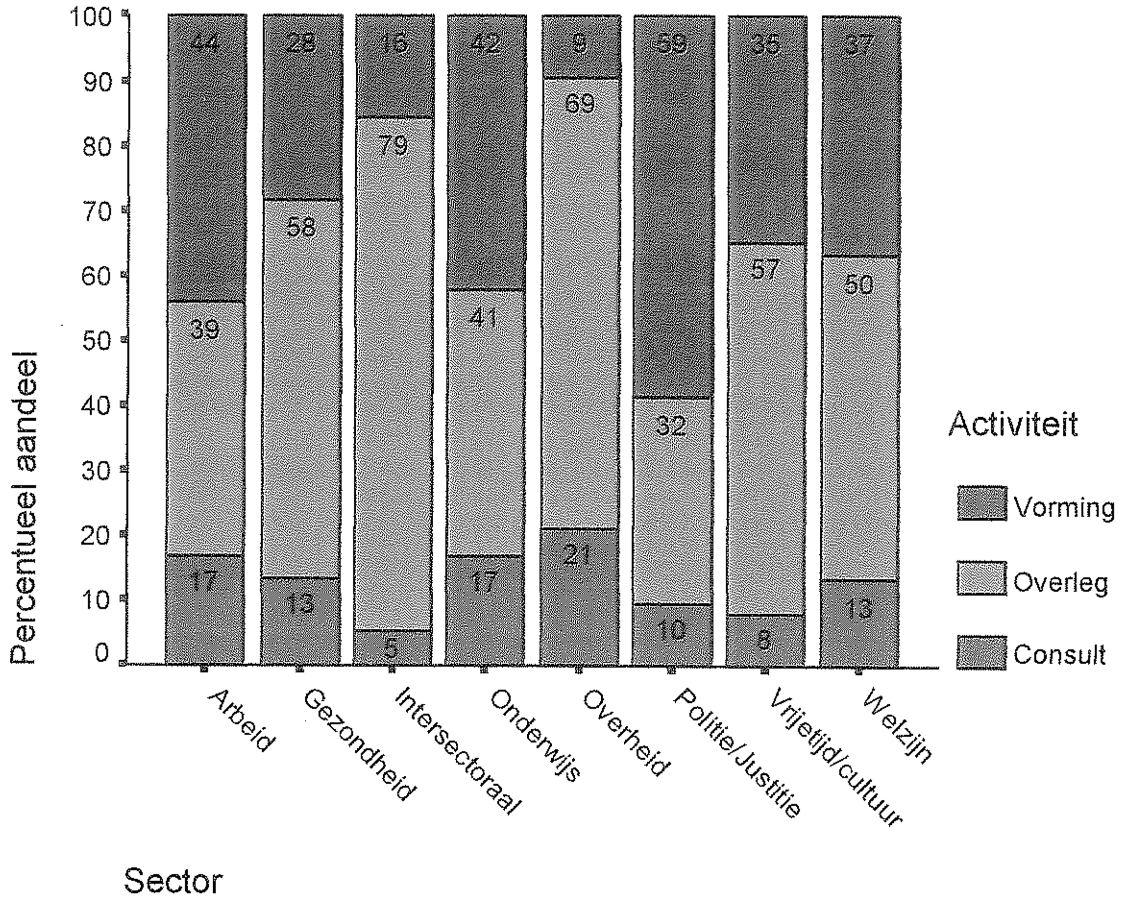
De categorie 'ander preventiewerk' kent dit keer een andere verdeling over de sectoren heen. Dit is niet verwonderlijk : de samenstelling van deze groep is in dit rapport sterk verschillend met deze van het vorige rapport. Vergelijkingen tussen beide periodes gaan dus niet op. Voor 1999 scoort deze groep het hoogst op de sectoren onderwijs (24,3%), welzijn (20,0%) en gezondheid (18,5%). De sectoren vrijetijd en cultuur en politie en justitie halen met respectievelijk 16,5% en 9,1% vrij hoge percentages. Intersectorale samenwerking daarentegen komt met amper 5,7% opmerkelijk weinig voor.

Bij 'intersectorale samenwerking' moet de registrator aangeven om welke sectoren het gaat. Als we de resultaten per sector gaan bekijken, met uitzuivering van 'intersectorale samenwerking', krijgen we volgende verdeling.

Grafiek 5: Aandeel activiteiten per sector, uitgezuiverd voor intersectorale samenwerking, per registratorgroep

4.2. SOORT ACTIVITEITEN PER SECTOR

Grafiek 6: Percentueel aandeel activiteiten per sector

Algemeen maakt overleg 54,4% (n=3.416) uit van alle geregistreerde preventie-activiteiten. 32,3% van de activiteiten bestaat uit vorming (n=2.026). Consult/advies is nog goed voor 13,3% van de activiteiten (n=832). In vergelijking met het monitoringrapport van de 2[de] semester van 1998 boet overleg licht aan belang in (minus 5%) en dit uitsluitend ten voordele van vorming.

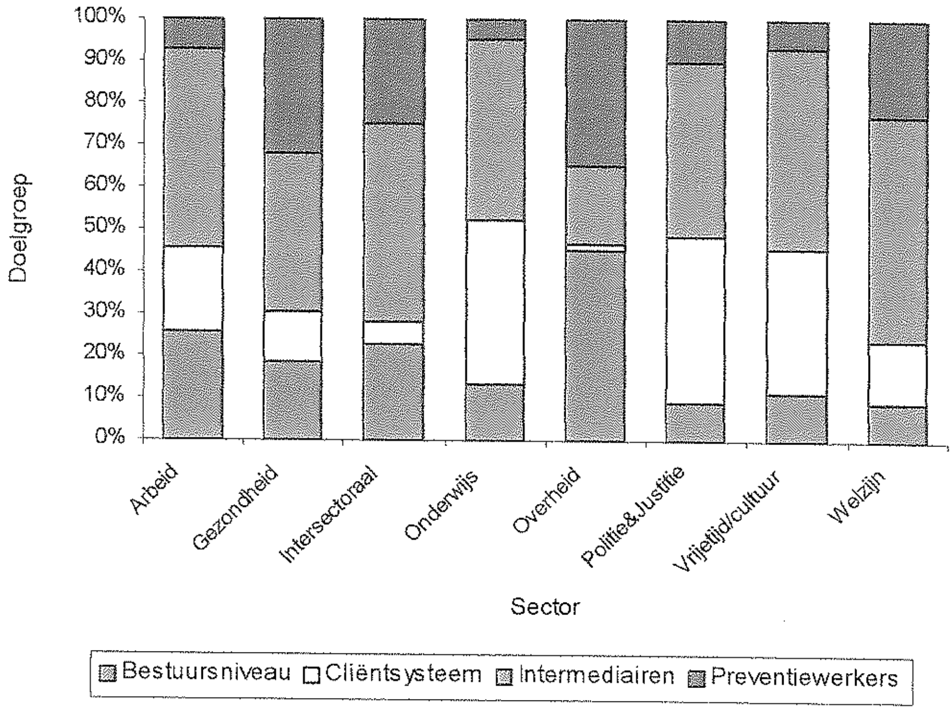
Overleg heeft de bovenhand in de sectoren gezondheid (58%), overheid (69%) en vrijetijd en cultuur (57%). In de welzijnssector vormt overleg de helft van alle activiteiten. In intersectorale samenwerkingen maakt overleg het gros van de activiteiten uit (79%). Dit ligt binnen de lijn van de verwachtingen : activiteiten die in de afzonderlijke sectoren plaatsvinden worden vaak intersectoraal gepland en afgestemd.
Vormingen vormen enkel in de sector politie en justitie een meerderheid aan activiteiten. Maar ook in de sectoren arbeid (44%) en onderwijs (42%) komen vormingen sterker aan bod dan het algemene gemiddelde. De sectoren welzijn (37%)

en vrijetijd en cultuur (35%) liggen net boven het gemiddelde. In de gezondheidssector zijn er eerder weinig vormingsactiviteiten (28%). In intersectorale samenwerkingen (16%) en in de overheidssector (9%) komen vormingen veel minder frequent voor.

Consult/advies komt relatief meer voor in de sectoren overheid (21%), onderwijs (17%) en arbeid (17%). Vooral in de sector vrijetijd en cultuur (8%) en in intersectorale samenwerkingen (5%) komt consult en advies weinig voor.

In vergelijking met het vorige rapport valt de sterke stijging van het aandeel vormingsactiviteiten (van 23% naar 59%) in de sector politie en justitie op. Ook de daling - tegen de algemene tendens in - van het aandeel vormingen in de sectoren vrijetijd en cultuur en welzijn, ten voordele van het aandeel overlegactiviteiten, springt in het oog.

4.3. VERDELING VAN DE DOELGROEPEN PER SECTOR

Grafiek 7: Aandeel doelgroepen per sector

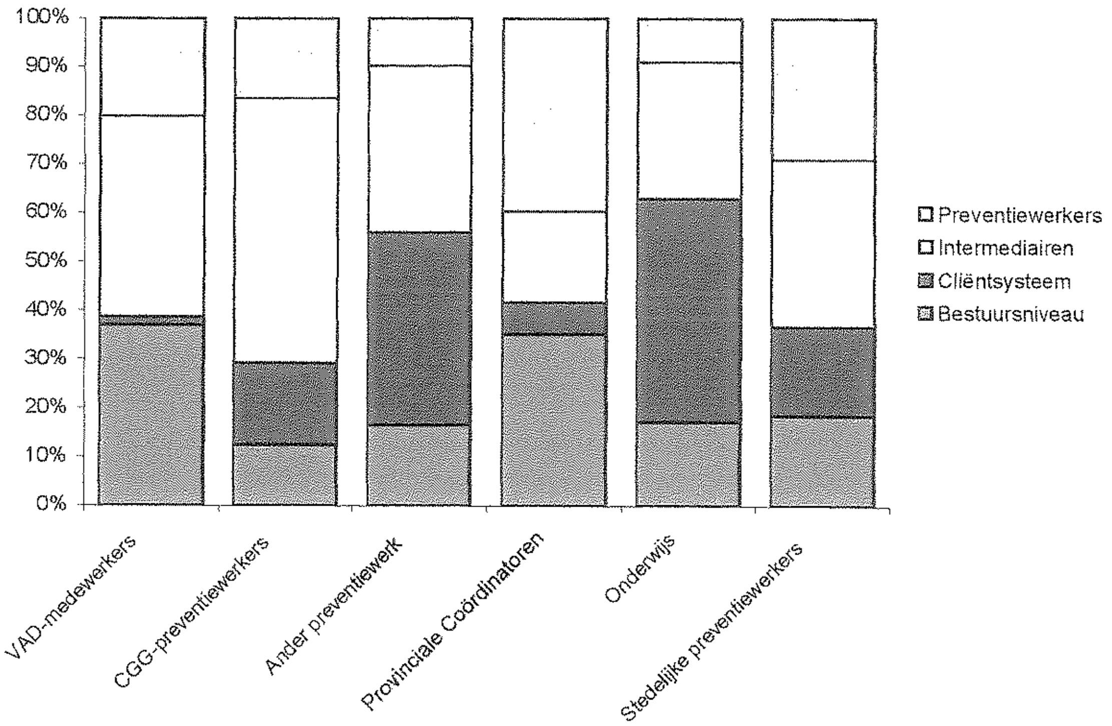
De verdeling van de per sector bereikte doelgroepen toont ook dit keer een gevarieerd beeld. In grote lijnen komt deze grafiek vrij goed overeen met die uit het vorige rapport. Toch zijn er enkele duidelijke verschuivingen. Dit geldt vooral bij politie en justitie, waar het aandeel activiteiten naar cliënten opvallend stijgt en dit ten koste van het aandeel activiteiten naar preventiewerkers. Reden hiervoor is het toegenomen aantal vormingen naar gedetineerden en druggebruikers.

Sectoren waar het meest met 'exclusieve' groepen van professionele preventiewerkers wordt gewerkt, zijn gezondheid, overheid en welzijn. Ook in de intersectorale samenwerkingen vormen preventiewerkers een relatief belangrijke doelgroep. In de andere sectoren worden minder vaak exclusief preventiewerkers bereikt.

<u>Noot</u> : *het aandeel activiteiten waarin preventiewerkers als doelgroep bereikt werden, ligt in werkelijkheid hoger, aangezien zij enkel als preventiewerkers benoemd worden als de activiteit enkel voor hen bedoeld is en de doelgroep dan ook uitsluitend uit preventiewerkers bestaat. Van zodra er naast preventiewerkers een andere doelgroep vertegenwoordigd is, worden de preventiewerkers als doelgroep 'intermediairen' geregistreerd.*

Intermediairen vormen quasi overal de belangrijkste doelgroep. In de sectoren onderwijs en politie en justitie ligt het aandeel activiteiten met intermediairen in de balans met die voor cliëntsystemen. Enkel in de overheidssector vormen intermediairen een minderheid.
Cliëntsystemen komen vrij sterk aan bod in de sectoren onderwijs, politie en justitie en vrijetijd en cultuur.
Vertegenwoordigers van het bestuursniveau tenslotte worden vooral in de overheids- en arbeidssector bereikt.

4.4. VERDELING PER REGISTRATORGROEP

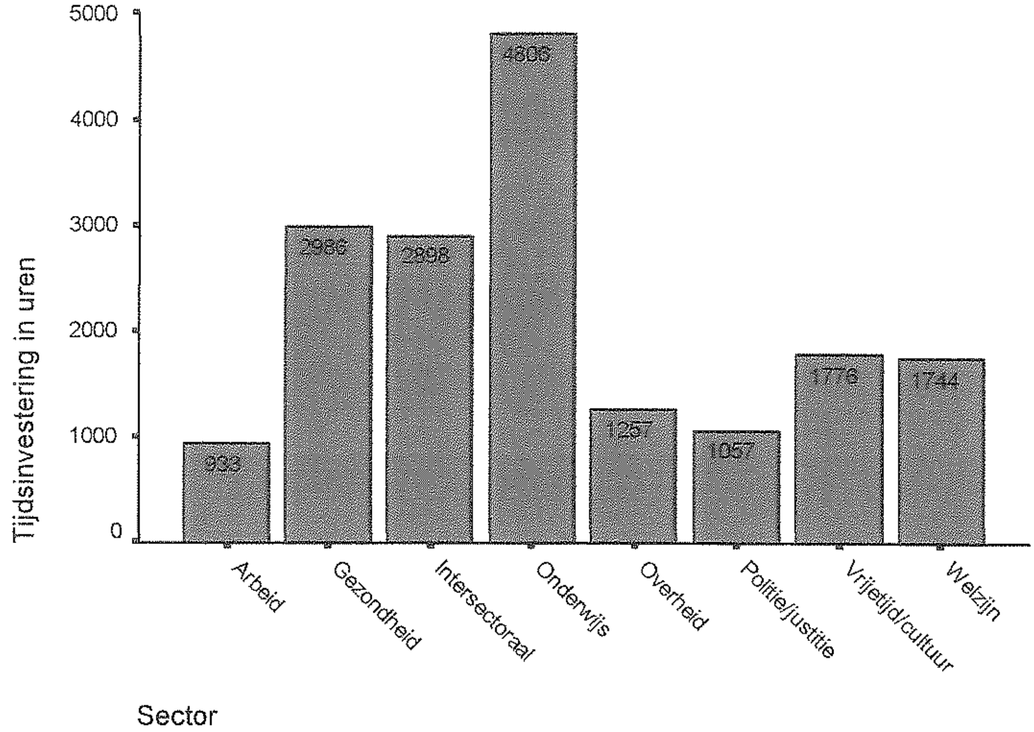
Grafiek 8: Percentueel aandeel activiteiten die elke registratorgroep naar de verschillende doelgroepen uitvoert

Voor vier van de zes registratorgroepen wordt het gros van de activiteiten georganiseerd voor preventiewerkers en intermediairen. Enkel bij de categorie 'ander preventiewerk' en de registratoren uit het onderwijs zijn deze doelgroepen in een minderheid aan activiteiten vertegenwoordigd. Het aandeel van cliëntsysteem kent sterke verschillen over de registratorgroepen heen. Vooral onderwijsmedewerkers en het ander preventiewerk werken veel met deze doelgroep.

De onderlinge verschillen tussen de registratorgroepen zijn te verklaren vanuit hun opdrachten :

- VAD-medewerkers en provinciale preventiecoördinatoren bereiken relatief vaker de doelgroep bestuursniveau
- Provinciale preventiecoördinatoren en stedelijke preventiewerkers bereiken meer de doelgroep preventiewerkers
- CGG-preventiewerkers scoren voornamelijk voor intermediairen
- voor onderwijsmedewerkers zijn cliëntsystemen de belangrijkste doelgroep.

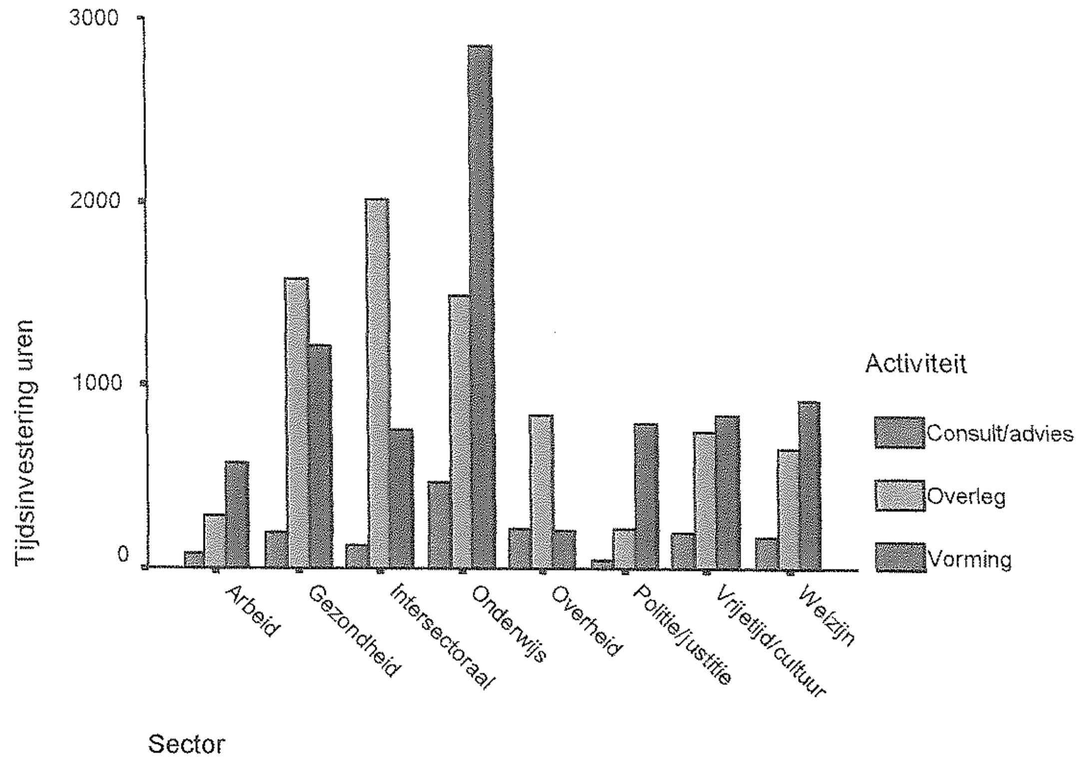
4.5. TIJDSINVESTERING VAN DE GEREGISTREERDE ACTIVITEITEN

Grafiek 9: Tijdsinvestering in uren per sector

Onderwijs, voorheen reeds de meest bereikte sector, torent nu ver boven de andere sectoren uit voor wat betreft de tijdsinvestering : 4.806 uur. Aan de gezondheidssector werden in totaal voor 2.986 uur activiteiten besteed. Net iets lager dan gezondheid scoort intersectorale samenwerking (2.898 uur).
In de andere sectoren wordt duidelijk minder tijd geïnvesteerd, al is de discrepantie met de top-3 veel minder sterk dan in het vorige rapport. Vooral de sector politie en justitie ziet zijn aandeel relatief sterk stijgen.

58,6% van de activiteiten duurt twee uur of minder. Gemiddeld duurt een geregistreerde activiteit 2 uur en 47 minuten.

Grafiek 10: Tijdsinvestering in uren per activiteit per sector

Overleg heeft de bovenhand in de sectoren gezondheid (1.578 uur), overheid (834 uur) en in intersectoraal overleg (2.015 uur). Als we niet enkel het aandeel maar ook het aantal uren per sector beschouwen, merken we dat de sector onderwijs een groot 'leverancier' van overlegactiviteiten is (1.485 uur). In de sectoren welzijn en vrijetijd en cultuur is het aandeel overlegactiviteiten relatief sterk gestegen. In de sector politie en justitie is dat aandeel dan weer zeer sterk gedaald.
Een overlegactiviteit duurt gemiddeld 2 uur en 17 minuten.

Vooral in de sectoren onderwijs (2.851 uur) en politie en justitie (794 uur) maar ook in vrijetijd en cultuur (831 uur) en welzijn (917 uur) bestaat het merendeel van de activiteiten uit vorming. Op aantal beoordeeld zijn vormingsactiviteiten ook in de gezondheidssector van belang (1.209 uur).
Een vormingsactiviteit duurt gemiddeld 4 uur en 10 minuten.

Consult/advies blijft het kleinere broertje. Dit is niet verwonderlijk daar deze activiteiten vaak ad hoc gebeuren en vaak via telefonische weg. Enkel in de sector onderwijs is de tijdsinvestering van een redelijke grootte-orde (469 uur).
Een activiteit rond consult/advies duurt gemiddeld 1 uur en 48 minuten.

Wanneer we voor de gemiddelde duur per activiteitsoort een onderscheid maken naar de verschillende groepen van registratoren, blijkt dat:

- bij elke groep vormingsactiviteiten gemiddeld het meeste tijd in beslag neemt
- overlegactiviteiten gemiddeld het langst duren bij provinciale preventie-coördinatoren en registratoren uit het ander preventiewerk
- consult/advies algemeen het minste tijd in beslag neemt, al gaat dit niet voor alle registratorgroepen op: preventiewerkers verbonden aan een CGG en stedelijke preventiewerkers besteden er gemiddeld meer tijd aan dan aan overlegactiviteiten.

5. OPSPLITSING VAN DE SECTOREN

5.1. SECTOR ARBEID

- **294 activiteiten**
- **933 uur**
- **gemiddelde tijdsduur 3,17 uur**
- **minimum 20 minuten, maximum 8 uur**
- **50 consult/adviesactiviteiten (76,3 uur; gemiddeld 1,53 uur)**
- **114 overlegactiviteiten (287,6 uur; gemiddeld 2,52 uur)**
- **130 vormingsactiviteiten (569,2 uur, gemiddeld 4,38 uur)**

5.1.1. Detailsector

De meeste activiteiten in deze sector zijn gericht naar overheidsorganisaties (n=128; 43,5%). De private arbeidssector scoorde 82 activiteiten (27,9%). 84 activiteiten (28,6%) vonden plaats in meerdere bedrijven. Als we deze laatste verder uitsplitsen, zien we dat vooral particuliere social profit-organisaties hierin betrokken zijn (n=43). Overheidsorganisaties (n=28) en particuliere profitorganisaties (n=21) komen dan iets minder aan bod.
Overheidsorganisaties namen dus in totaal deel aan 156 activiteiten, private arbeidsorganisaties aan 146 activiteiten.

In vergelijking met de vorige rapporten zijn er op een aantal vlakken sterke overeenkomsten, maar op andere vlakken doen zich twee noemenswaardige verschuivingen voor:

- Er is een beter evenwicht tussen de activiteiten naar respectievelijk de overheids- en de particuliere sector (vroeger waren deze vooral naar de privé gericht), met nu zelfs een licht overwicht naar de overheidsorganisaties.
- Nog slechts ruim een kwart van de activiteiten bereiken meerdere soorten bedrijven tegelijkertijd.

5.1.2. Doelgroepen

Bijna de helft van de activiteiten (47,0%) in de sector arbeid is gericht naar intermediairen. Ongeveer een kwart (25,9%) gaat naar vertegenwoordigers van het bestuursniveau. Eén op vijf activiteiten (19,9%) is voor cliëntsystemen bestemd. Preventiewerkers tenslotte worden in 7,2% van de activiteiten bereikt. In vergelijking met het vorige rapport valt op dat intermediairen en preventiewerkers minder worden bereikt, terwijl personen van het bestuursniveau en cliëntsystemen iets meer worden bereikt. In totaal werden 27 activiteiten uitgevoerd naar meerdere doelgroepen tegelijk.

5.1.3. Types

Ook in 1999 werd het grootste deel van de preventieactiviteiten uitgevoerd in grotere bedrijven. 141 geregistreerde activiteiten vermeldden bedrijven met meer dan 200 personeelsleden. Zoals in de vorige rapporten reeds aangegeven, is dit te wijten aan de aanwezigheid van personeel dat zich binnen het bedrijf specifiek met preventie kan bezighouden. Deze bedrijven zijn sterker vragende partij.
Opvallend is ook dat kleinere bedrijven, met minder dan 50 personeelsleden, nog vrij goed bereikt worden. In 1999 vonden 38 activiteiten plaats waarop deze kleinere organisaties aanwezig waren.
Bedrijven met tussen 50 en 200 personeelsleden worden zo goed als niet bereikt. In 1999 werden met deze categorie slechts 7 activiteiten uitgevoerd. Het ging dan telkens om overheidsorganisaties. De niet-vertegenwoordiging van privébedrijven van deze schaalgrootte valt des te meer meer op als we dit lage cijfer relateren aan het feitelijke aandeel van deze groep in de Belgische bedrijfswereld : in 1997 maakten zij 22,5% van alle bedrijven uit[1].

5.1.4. Activiteiten

Activiteit	N	%	Tijdsinvestering
Consult/advies	50	17,0%	76,3 uur
Overleg	114	38,8%	287,8 uur
Vorming	130	44,2%	569,0 uur
TOTAAL	294		933,1 uur

Tabel 1 : Aantal activiteiten, percentueel aandeel en tijdsinvestering per soort activiteit

[1] Bron : http://www.onssrszlss.fgov.be/onssrsz/Nl/Statistics/Brochures/Yellow/1997/details_home.htm

Terwijl er in het vorige monitoringrapport qua aantal activiteiten en tijdinvestering nog een relatief evenwicht was tussen de drie soorten activiteiten, blijkt nu dat in de sector arbeid consult/advies duidelijk minder aan bod komt (n=50; 17,0%). Dit vertegenwoordigt een tijdsinvestering van 76,3 uur (gemiddeld 1,53 uur). Overleg vond plaats in 114 activiteiten (38,8%), voor een totale tijdsduur van 287,8 uur (gemiddeld 2,52 uur). In 1999 vonden 130 vormingsactiviteiten plaats (44,2%), wat 569 uur in beslag nam.

Als we bekijken welk soort activiteiten naar welk soort bedrijven werd uitgevoerd, krijgen we volgend overzicht:

	Meerdere (zonder onderscheid)	**Overheid**	**Privaat**	**TOTAAL**
Consult/advies	5	20	25	50
Vorming	29	70	31	130
Overleg	50	38	26	114
TOTAAL	84	128	82	294

Tabel 2 : Aantal activiteiten per soort per type organisatie

Vormingsactiviteiten blijken vooral naar overheidsorgansiaties toe uitgevoerd te zijn. Consult/advies komt meer in de private arbeidssector voor. Bij de categorie 'meerdere' vormt overleg het zwaartepunt.

5.1.5. Detailactiviteit

Consult/adviesactiviteiten gaan vooral om consulting (n=24; 37,3 uur) en adviesgesprek (n=22; 29,5 uur).
Overleg draait in de eerste plaats rond werkgroepparticipatie (n=34; 89,2 uur) en voorbereiding (n=24; 40,5 uur). Qua tijdsinvestering blijken concept-/ materiaalontwikkeling (n=17; 78,5 uur), introductie/kennismaking (n=14; 56 uur) en uitwisseling/afstemming (n=11; 56 uur) vrij goed vertegenwoordigd.
Vorming behelst vooral activiteiten over attitude en informatie (n=76; 310,4 uur). Andere detailactiviteiten die bij vorming hoger scoren zijn vaardigheden (n=32; 191,1 uur) en informatieoverdracht (n=31; 141,5 uur).

5.2. SECTOR POLITIE/JUSTITIE

- **281 activiteiten**
- **1.057 uur**
- **gemiddelde tijdsduur 3,76 uur**
- **minimum 10 minuten, maximum 10 uur**
- **27 consult/adviesactiviteiten (49,5 uur; gemiddeld 1,83 uur)**
- **89 overlegactiviteiten (213,3 uur; gemiddeld 2,40 uur)**
- **165 vormingsactiviteiten (794,3 uur; 4,81 uur)**

5.2.1. Detailsector

Daar waar in het vorige rapport vooral politionele diensten bereikt werden, komen nu de gevangenissen op de eerste plaats met 115 activiteiten (40,9%). Een verdere analyse van dit resultaat levert op dat drie organisaties hiervoor instaan: CAD Limburg, PRC Antwerpen en MAT Leuven. Politionele diensten scoorden als detailsector in 1999 nog 71 activiteiten (25,3%). 39 activiteiten (13,9%) kregen 'andere' als detailsector opgeplakt (zonder verdere specificaties). 36 activiteiten (12,8%) vermeldden 'rechtbank' als detailssector. De andere categorieën komen minder voor.

5.2.2. Doelgroepen

Als doelgroep worden intermediairen het meest bereikt (117 activiteiten; 41,6%), op de voet gevolgd door cliëntsystemen (112 activiteiten; 39,9%). Deze laatsten kennen een opmerkelijke stijging in vergelijking met het vorige monitoringrapport (toen 7,7%)[2] en komen nu qua grootte-orde dichter in de buurt van het rapport van de eerste semester (toen 31,4%).
De preventiewerkers zijn goed voor 10,3% en het bestuursniveau voor 8,2%.

[2] Hier is bij de interpretatie wel enige voorzichtigheid geboden. Het percentage voor de tweede semester van 1999 is gebaseerd op slechts 26 activiteiten. Dit kleine aantal kan al vlug voor vertekeningen zorgen, aangezien 1 activiteit bijna 4% vertegenwoordigd.

5.2.3. Activiteiten en detailactiviteiten

In 1999 werden 165 vormingsactiviteiten (58,7%) uitgevoerd, tegenover 89 overlegactiviteiten (31,7%) en 27 activiteiten rond consult/advies (9,6%).

De meeste vormingsactiviteiten hebben betrekking op attitude/informatie (n=97; 413 uur). Driekwart daarvan (n=73) richt zich naar cliëntsystemen. Het overige kwart heeft als doelgroep intermediairen (n=18) en preventiewerkers (n=6).
Ook vaardigheden (n=44; 311 uur) en informatieoverdracht (n=22; 64 uur) komen vaker voor dan de andere detailactiviteiten. Vaardigheden kennen vooral intermediairen als doelgroep (n=24), 14 keer werden cliëntsystemen bereikt, tegenover 6 keer preventiewerkers. Ook bij activiteiten rond informatieoverdracht zijn intermediairen de belangrijkste doelgroep (n=12).

Wat overlegactiviteiten betreft, komt vooral uitwisseling/afstemming als detailactiviteit aan bod (n=47; 110 uur). Deze bereiken vooral intermediairen (n=23). Werkgroepparticipatie komt ook iets meer voor dan de andere categorieën. Ook hier zijn intermediairen het belangrijkste doelpubliek (n=18).

Activiteiten rond consult en advies bestaan voornamelijk uit adviesgesprekken (n=16; 27 uur) en consulting (n=7; 12 uur). Adviesgesprekken zijn vooral naar cliëntsystemen gericht (n=10).

5.3. SECTOR ONDERWIJS

- 1.973 activiteiten
- 4.806 uur
- gemiddelde tijdsduur 2,44 uur
- minimum 30 minuten, maximum 30 uur[3]
- 334 consult/adviesactiviteiten (469,3 uur; gemiddeld 1,41 uur)
- 808 overlegactiviteiten (1.485,3 uur; gemiddeld 1,84 uur)
- 831 vormingsactiviteiten (2.851,2 uur; gemiddeld 3,43 uur)

5.3.1. Detailsector

	Aantal	%
Basisonderwijs	349	16,9%
Secundair onderwijs	1.439	69,5%
Hoger onderwijs	69	3,3%
Koepels	10	0,5%
Ouderverenigingen	28	1,4%
PMS-MST	93	4,5%
Andere	83	4,0%
(Meerdere)	(86)	
TOTAAL	2.071[4]	100%

Tabel 3: Aantal en percentueel aandeel van de activiteiten in het onderwijs

Zeven op tien activiteiten in de onderwijssector bereiken het secundair onderwijs (n=1.439; 4.259,4 uur). Op ruime afstand volgt het basisonderwijs als tweede belangrijkste detailsector met een bereik in ongeveer een zesde van het aantal activiteiten (n=349; 846,3 uur). De andere categorieën scoorden minder dan 5%. Opvallend is dat de meeste van deze kleinere detailsectoren qua aandeel nog lager

[3] Het gaat hier om een meerdaagse activiteit die als één activiteit werd geregistreerd.
[4] Het in deze tabel berekende totaal ligt hoger dan het aantal activiteiten in de sector onderwijs. Dit komt omdat men onder detailsector de optie 'meedere' kan kiezen. Dan dienen al de daaronder ressorterende detailsectoren vermeld te worden. Zodoende maken 86 activiteiten melding van meer dan één detailsector en ligt het totaal in de tabel (n=2071) hoger dan het aantal activiteiten (n=1973).

scoren dan in het vorige rapport. Vooral voor ouderverenigingen en het hoger onderwijs is dat het geval.

In 1999 werden slechts 69 geregistreerde activiteiten in het hoger onderwijs uitgevoerd. Drie soorten activiteiten maakten hiervan het gros uit : vorming naar cliënten door CGG-preventiewerkers, overleg met intermediairen door VAD-medewerkers en vorming van intermediairen door PRC Antwerpen.

In het schooljaar 1998-1999 vertegenwoordigde het hoger onderwijs 159.080 studenten (hogescholen en universitaire instellingen)[5]. Een vergelijking tussen de cijfers van het secundair onderwijs en het hoger onderwijs toont aan dat er een ongelijke verhouding inzake het voeren van preventieactiviteiten, waarbij het hoger onderwijs sterk ondervertegenwoordigd is. Dit geldt zeker als men weet dat studenten uit het hoger onderwijs specifieke risicokenmerken vertonen, zowel voor alcoholgebruik als voor medicatiegebruik. Bovendien biedt het feit dat een deel van deze studenten in de toekomst zelf een rol als intermediair zullen vervullen interessante perspectieven.

5.3.2. Doelgroepen

	Aantal	%	Tijdinvestering
Bestuursniveau	283	13,2%	439,0 uur
Cliëntsysteem	842	39,1%	1905,5 uur
Intermediairen	922	42,8%	2138,7 uur
Preventiewerkers	105	4,9%	322,7 uur
TOTAAL	2152	100%	4805,9 uur

Tabel 4: Aantal, aandeel en tijdsinvestering van activiteiten per doelgroep

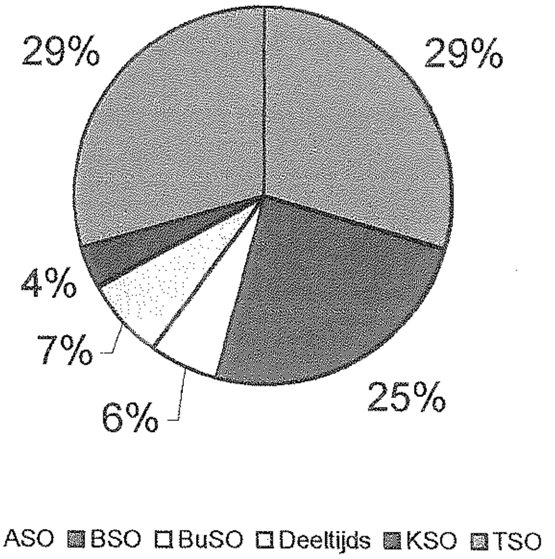
Intermediairen en cliëntsystemen zijn de sterkst vertegenwoordigde doelgroepen. Dit is niet verwonderlijk. Veel drugpreventieve activiteiten vinden in het onderwijs uiteindelijk plaats in de klas. Het pedagogisch personeel is als intermediair betrokken. Om dit op een deskundige manier te kunnen doen plegen zij overleg met, krijgen zij vorming van en worden zij begeleid door preventiewerkers en andere intermediarien (o.a. CLB). De leerlingen nemen als 'uiteindelijke' doelgroep aan veel activiteiten deel. Goed om weten is dat een deel van de studenten uit het hoger onderwijs in de toekomst ook een rol als intermediair zal spelen.

[5] Bron : http://www.ond.vlaanderen/onderwijsstatistieken.

5.3.3. Types

In het basisonderwijs werden 349 activiteiten geregistreerd. Het merendeel hiervan richtte zich tot het lager onderwijs (n=296; 83,1%). Het kleuteronderwijs werd in 33 activiteiten bereikt (9,3%). Het BLO tenslotte scoorde 27 activiteiten (7,6%).

Voor de activiteiten in het secundair onderwijs ziet de verdeling van activiteiten over de diverse onderwijsvormen er als volgt uit :

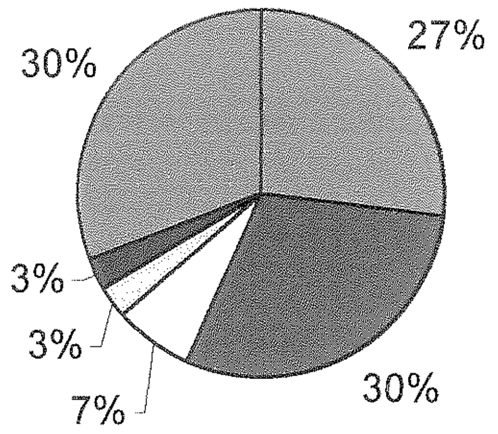

Grafiek 11a: Proportionele verdeling van de activiteiten over de verschillende onderwijsvormen in het secundair onderwijs

ASO (749 activiteiten; 2.013,4 uur) en TSO (747 activiteiten; 1.786,4 uur) zijn nog net de meest bereikte onderwijsvormen, maar boeten toch terrein in in vergelijking met de vorige registratieperiode. BSO blijft qua aandeel ongeveer status-quo (630 activiteiten; 1.418,3 uur). Het zijn de kleinere onderwijsvormen die een grote sprong maken. Daar waar het gezamenlijk aandeel van KSO, DBSO[6] en BuSO voorheen rond de 7% lag, stijgt dit nu naar 17%. Vooral het deeltijds onderwijs en het BuSO worden beter bereikt.

[6] Deeltijds Beroepsvoorbereidend Secundair Onderwijs.

Wanneer we voor alle secundaire scholen in Vlaanderen de opsplitsing maken per onderwijsvorm krijgen we de volgende verdeling :

Grafiek 11b: Proportionele verdeling van de onderwijsvormen in het secundair onderwijs

Het ASO en TSO kennen in de Gingerregistratie een vrij representatief bereik. BSO lijkt in de geregistreerde activiteiten licht ondervertegenwordigd. Nochtans blijkt uit de leerlingenbevraging dat de leerlingen uit deze onderwijsvorm een algemeen hoger gebruik van alcohol en illegale drugs laten optekenen.[7] Hier kan dus nog een nood liggen voor de toekomst.
Vooral het deeltijds onderwijs blijkt uit de vergelijking tussen de twee grafieken oververtegenwoordigd te zijn in de geregistreerde activiteiten. Op basis van de resultaten van de VAD-leerlingenbevraging, die aangaven dat het ooit-gebruik van tabak en illegale middelen - net als in het KSO trouwens - veel hoger lagen in DBSO, kan dit als een te verantwoorden gegeven aanzien worden.

[7] Kinable, H : Bevraging van Vlaamse leerlingen in het kader van een drugbeleid op school. VAD (2000)

5.3.4. Activiteiten

Met 831 activiteiten (42,1%) wordt vorming de vaakst gescoorde soort activiteit. Dit is een stijging in vergelijking met het vorige rapport (toen 36,6%). Overleg komt met 808 activiteiten (41,0%) nu op de tweede plaats (voorheen 46,3%). Consult/advies vertegenwoordigt met 334 activiteiten nog 16,9% van alle activiteiten in de sector onderwijs (vorig rapport: 17,0%). Het aandeel consult/adviesactiviteiten in de onderwijssector ligt hoger dan het aandeel over alle sectoren samen (13,3%).

5.3.5. Detailactiviteiten

Overleg heeft in de eerste plaats betrekking op uitwisseling/afstemming (n=276). Dit is een duidelijke stijging van het aandeel. Andere vaker voorkomende detailactiviteiten zijn werkgroepparticipatie (n=186), voorbereiding (n=137) en projectbegeleiding (n=111).
Vormingsactiviteiten behelsden vooral informatieoverdracht (n=395) en attitude/informatie (n=324). Preventieactiviteiten rond vaardigheden werden 176 keer geregistreerd.
Consult/adviesactiviteiten tenslotte hielden voornamelijk consultatie (n=124), consulting (n=100) en adviesgesprek (n=96) in.

5.4. SECTOR VRIJETIJD EN CULTUUR

- 594 activiteiten
- 1.776 uur
- gemiddelde tijdsduur 2,99 uur
- minimum 10 minuten, maximum 23 uur[8]
- 48 consult/adviesactiviteiten (198 uur; gemiddeld 4,13 uur)
- 339 overlegactiviteiten (746,3 uur; gemiddeld 2,20 uur)
- 207 vormingsactiviteiten (831,2 uur; gemiddeld 4,02 uur)

5.4.1. Detailsector

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Jeugdwerk	243	40,9%	703,7 uur
Ongebonden jongeren	100	16,8%	381,5 uur
Socio-cultureel werk	100	16,8%	304,9 uur
Sport	56	9,4%	118,4 uur
Koepels	3	0,5%	5,5 uur
Andere	56	9,4%	117,5 uur
Meerdere	36	6,1%	144,0 uur
TOTAAL	594	100,0%	1775,5 uur

Tabel 5: Activiteiten per detailsector

Het jeugdwerk blijft met 40,9% van het totaal de grootste detailsector. Socio-cultureel werk en ongebonden jongeren blijven met 16,8% de plaatsen twee en drie bezetten. Nieuwkomer en al meteen goed voor bijna tien procent is de detailsector sport.

[8] Het gaat hier om een meerdaagse activiteit die als één activiteit werd geregistreerd.

5.4.2. Doelgroepen

	Aantal	%
Bestuursniveau	76	11,6%
Cliëntsysteem	223	34,1%
Intermediairen	311	47,6%
Preventiewerkers	44	6,7%
TOTAAL	654	100%

Tabel 6: Activiteiten per doelgroep

Alhoewel het nog steeds de belangrijkste doelgroep blijft, valt het aandeel activiteiten dat intermediairen bereikt (47,6%) terug in vergelijking met de vorige registratieperiode (toen 54,9%). Cliëntsystemen werden als doelgroep belangrijker dan voorheen (n=223; 34,1%). Deze doelgroep werd uitsluitend door het ander preventiewerk, CGG-preventiewerkers en het stedelijk preventiewerk bereikt.

5.4.3. Types

Binnen het jeugdwerk worden vooral het jeugdhuiswerk (89 activiteiten; 228,5 uur), jeugdverenigingen en –bewegingen (n=86; 243,7 uur) en jeugddiensten (n=71; 216,5 uur) bereikt.
Ongebonden jongeren werden vooral bereikt via de horeca (n=19; 43,3 uur), het uitgaansleven (n=17; 36,0 uur), festivals (n=12; 62,9 uur) en manifestaties (n=12; 37,6 uur).
Activiteiten in het socio-cultureel werk omhelsde vooral activiteiten voor socio-culturele verenigingen (n=39; 125,6 uur) en migrantenorganisaties (n=37; 97,5 uur).
In de detailsector sport tenslotte werd vooral gewerkt met sportverenigingen (n=37; 77,4 uur).

5.4.4. Activiteiten

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Consult/advies	48	8,1%	199,0 uur
Overleg	339	57,1%	750,1 uur
Vorming	207	34,8%	826,6 uur
TOTAAL	594	100%	1.775,7 uur

Tabel 7: Aantal, aandeel en tijdsinvestering per activiteitensoort

Vormingen blijven qua tijdsduur het grootste aandeel innemen, maar wat het aantal activiteiten betreft, gaat overleg nu ruim op kop. Consult/advies ziet zijn aandeel vrij sterk slinken.

5.4.5. Detailactiviteiten

De meest voorkomende detailactiviteiten bij overleg waren uitwisseling/afstemming (81 activiteiten; 161,0 uur), voorbereiding (n=73; 182,3 uur) en concept- en materiaalontwikkeling (n=70; 163,1 uur).
Vormingsactiviteiten gingen vaker over informatieoverdracht (n=85; 304,6 uur) en attitude/informatie (n=77; 295,8 uur).
Consult/advies tenslotte ging in de eerste plaats over adviesgesprekken (n=19; 50,0 uur).

5.5. SECTOR WELZIJN

- 553 activiteiten
- 1.744 uur
- gemiddelde tijdsduur 3,15 uur
- minimum 5 minuten, maximum 80 uur[9]
- 74 consult/adviesactiviteiten (169,6 uur; gemiddeld 2,29 uur)
- 275 overlegactiviteiten (657,5 uur; ; gemiddeld 2,39 uur)
- 204 vormingsactiviteiten (916,7 uur; gemiddeld 4,49 uur)

5.5.1. Detailsector

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Andere	208	35,3%	585,1 uur
CAW	68	11,5%	211,1 uur
CBJ	10	1,7%	20,3 uur
JAC	64	10,8%	182,8 uur
Justitieel welzijnswerk	9	1,5%	33,3 uur
Koepels	36	6,1%	109,7 uur
OCMW	141	23,9%	522,9 uur
Voorzieningen Bijzondere Jeugdzorg	54	9,2%	186,6 uur
(Meerdere)	(84)		
TOTAAL	590[10]	100%	1.851,8 uur

Tabel 8: aantal, aandeel en tijdsinvestering per detailsector

De categorie 'andere' is net als in de vorige regisratieperiode de meest gekozen categorie van de detailsectoren. Analyse van de specificaties bij 'andere' leert dat bij 54 van de 143 activiteiten waarbij 'andere' als detailsector opgegeven wordt, geen verdere toelichting staat. Bij de 89 overige activiteiten is dat dus wel het geval. In de specificaties wordt 50 keer gewag gemaakt van een werksoort. Het grootste deel, 40 activiteiten, gaat over het straathoekwerk. Straathoekwerk stond in de voorlopige versies van Ginger wel bij de sector gezondheid, maar niet bij de sector welzijn

[9] Het gaat hier om een meerdaagse activiteit die als één activiteit werd geregistreerd.

[10] Het in deze tabel berekende totaal ligt hoger dan het aantal activiteiten in de sector welzijn. Dit komt omdat men onder detailsector de optie 'meedere' kan kiezen. Dan dienen al de daaronder ressorterende detailsectoren vermeld te worden. Zodoende maken 84 activiteiten melding van meer dan één detailsector en ligt het totaal in de tabel (n=590) hoger dan het aantal activiteiten (n=553). Logisch gevolg hiervan is dat ook de in de tabel vermelde totale tijdsinvestering hoger ligt dan die die bovenaan het blad vermeld staat.

vermeld. Aangezien een groot deel van het straathoekwerk zich in de welzijnssector afspeelt, is in de Ginger 8.0-versie (voorlopig nog in testfase) deze keuzemogelijkheid toegevoegd. Andere opgesomde 'andere' werksoorten waren buurtopbouwwerk (n=5; eveneens in Ginger 8.0 als nieuwe categorie ingebouwd), Oikonde (n=4) en ontwikkelingswerk (n=1).

Als we de reëel benoemde detailsectoren bekijken, blijkt dat het OCMW het grootste aantal activiteiten en de grootste tijdsinvestering blijft vertonen. De andere detail-sectoren die vrij veel activiteiten scoren, zijn Centra voor Algemeen Welzijnswerk, Jongerenadviescentra en voorzieningen voor de Bijzondere Jeugdzorg.

5.5.2. Doelgroepen

Nog steeds geldt dat preventieactiviteiten in de welzijnssector vooral intermediairen bereiken (n=300; 53,2%), wat overeenkomt met een totale tijdsinvestering van 1.057,7 uur. Preventiewerkers staan als doelgroep nog steeds op de tweede plaats (n=130; 23,0%). In totaal werd 307,8 uur geïnvesteerd in deze doelgroep. Het aandeel activiteiten waarin het bestuursniveau en - vooral - cliëntsystemen bereikt werden, is aanzienlijk gegroeid. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau waren aanwezig op 50 activiteiten (8,9%). Dit kwam overeen met een tijdsinvestering van 160,5 uur. Cliëntsystemen werden 84 keer bereikt, goed voor in totaal 267,1 uur.

5.5.3. Activiteiten

	Consult/ advies	Overleg	Vorming
Andere	60	92	56
CAW	5	37	26
CBJ	0	9	1
JAC	0	29	35
Justitieel welzijnswerk	1	3	5
Koepels	5	7	14
OCMW	1	78	62
Voorzieningen Bijz. Jeugdzorg	2	25	27
TOTAAL	74	280	226

Tabel 9: Activiteiten per soort activiteiten per werksoort

Consult/advies blijkt hoofdzakelijk naar andere, niet in de Gingercategorieën vervatte werksoorten uit te gaan. Van de wel benoemde categorieën vinden enkel in de koepels en CAW een iets hoger aantal consult/adviesactiviteiten plaats.
Overleg vindt naast 'andere' het vaakst plaats met Openbare Centra Maatschappelijk Werk, Centra Algemeen Welzijnswerk, Jongerenadviescentra en voorzieningen voor Bijzondere Jeugdzorg.
Vorming wordt eveneens vaak uitgevoerd naar OCMW's, naast alweer 'andere'. Ook JAC's, voorzieningen Bijzondere Jeugdzorg en CAW's worden iets vaker bereikt. Het merendeel van de activiteiten naar de koepels bestaat uit vormingen.

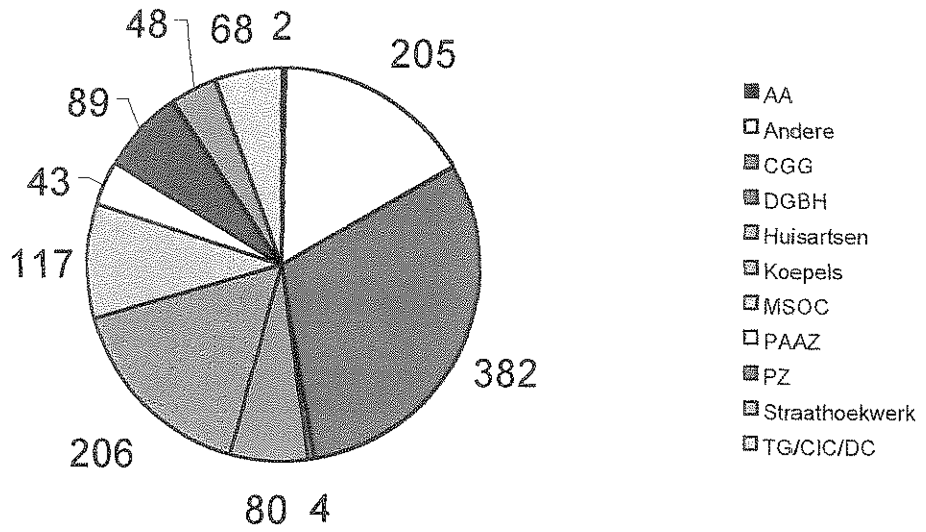
5.5.4. Detailactiviteiten

Overlegactiviteiten bestaan in de eerste plaats uit uitwisseling/afstemming (93 activiteiten; 200,9 uur). De op één na vaakst gekozen detailactiviteit ligt qua aantal een stuk lager: concept/materiaalontwikkeling, met 34 activiteiten en een tijdsinvestering van 89,6 uur.
Bij de vormingsactiviteiten wordt vooral rond vaardigheden (training) gewerkt : 95 activiteiten, wat goed is voor een totale tijdsduur van maar liefst 608,0 uur. Dat is een gemiddelde duur van 6,4 uur per activiteit. 87,4% van alle activiteiten met betrekking tot vaardigheden (training) duren minstens 6 uur. Andere vaker gekozen detailactiviteiten bij vorming zijn informatieoverdracht (n=57; 175,9 uur) en attitude/informatie (n=54; 195,9 uur).
Consult/adviesactiviteiten behelsden voornamelijk supervisie (n=44; 87,5 uur). Adviesgesprek werd 12 keer ingegeven (19,9 uur).

5.6. SECTOR GEZONDHEID

- **907 activiteiten**
- **2.986,2 uur**
- **gemiddelde tijdsduur 3,29 uur**
- **minimum 10 minuten, maximum 40 uur[11]**
- **122 consult/adviesactiviteiten (199,9 uur; gemiddeld 1,64 uur)**
- **527 overlegactiviteiten (1.577,6 uur); gemiddeld 2,99 uur)**
- **258 vormingsactiviteiten (1.208,8 uur; gemiddeld 4,69 uur)**

5.6.1. Detailsector[12]

Grafiek 12: Activiteiten per detailsector .

In deze grafiek staan de resultaten voor de detailsectoren, met uitzuivering van de categorie 'meerdere' (258 keer gekozen). Hierdoor ligt het aantal activiteiten dat de verschillende detailsectoren bereikte hoger dan het totaal aantal activiteiten.

In de grafiek is het duidelijk dat drie categorieën een zichtbaar groter aandeel vullen dan de rest. De categorie 'andere' scoort 205 activiteiten, wat overeenkomt met 16,5%. De meest bereikte detailsector blijft CGG met 382 activiteiten, goed voor

[11] Het gaat hier om een meerdaagse activiteit die als één activiteit werd geregistreerd.

[12] Het totale aantal scores uit deze grafiek ligt hoger dan het aantal activiteiten in de gezondheidssector. Dit komt omdat men onder detailsector de optie 'meedere' kan kiezen. Dan dienen al de daaronder ressorterende detailsectoren vermeld te worden. Zodoende ligt het totaal van de grafiek (n=1244) hoger dan het aantal activiteiten (n=907).

30,7%. In totaal ging 1486,4 uur naar deze detailsector. Verder waren er 206 activiteiten naar de koepels 16,6%. Dit nam in totaal 1.002 uur in beslag.

5.6.2. Doelgroepen

	Aantal	%
Bestuursniveau	172	18,8%
Cliëntsysteem	106	11,6%
Intermediairen	344	37,6%
Preventiewerkers	294	32,1%
TOTAAL	916	100%

Tabel 10: Aantal en aandeel activiteiten per doelgroep

Binnen de gezondheidssector zijn activiteiten naar intermediairen het belangrijkst (n=344). Preventiewerkers zijn met 294 activiteiten de tweede belangrijkste doelgroep. Het bestuursniveau was in 172 activiteiten betrokken. Cliëntsystemen tenslotte werden in de gezondheidssector eerder beperkt bereikt (n=106; 11,6%).

5.6.3. Activiteiten

	N	%	Tijdsinvestering
Consult/advies	122	13.5%	200,0 ur
Overleg	527	58.1%	1577,7 uur
Vorming	258	28,4%	1208,8 uur
TOTAAL	907	100%	2.986,5 uur

Tabel 11: Aantal, aandeel en tijdsinvestering van activiteiten per soort activiteit

Overlegactiviteiten blijven met een totaal van 527 duidelijk het belangrijkst. Vorming is - althans qua aantal - op ruime afstand de tweede belangrijkste soort activiteit in de gezondheidssector. Consult/advies tenslotte is goed voor ruim één op acht activiteiten in deze sector, wat overeenkomt met het algemene aandeel.

5.6.4. Detailactiviteiten

Consult/advies gaat in de eerste plaats over consulting (n=54; 84,7 uur). Ook adviesgesprekken worden vaker vermeld (n= 31; 47,2 uur).
Overleg gaat meestal uit naar uitwisseling/afstemming (n=276; 853,5 uur). Andere vaker onder overleg vermelde detailactiviteiten zijn voorbereiding (n=115; 275,7 uur) en concept/materiaalontwikkeling (n=76; 342,9 uur).
Vormingsactiviteiten die het vaakst voorkomen zijn informatieoverdracht (n=91; 314,6 uur), attitude/informatie (n=72; 415,8 uur) en voorbereiding (n= 57; 200,4 uur).

5.7. SECTOR OVERHEID

- **541 activiteiten**
- **1.257,0 uur**
- **gemiddelde tijdsduur 2,32 uur**
- **minimum 10 minuten, maximum 10 uur**
- **115 consult/adviesactiviteiten (217,9 uur; gemiddeld 1,90 uur)**
- **375 overlegactiviteiten (833,5 uur; gemiddeld 2,22 uur)**
- **51 vormingsactiviteiten (205,6 uur; gemiddeld 4,03 uur)**

5.7.1. Detailsector

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Federaal	20	3,6%	45,4 uur
Gemeenschap	127	23,0%	290,9 uur
Internationaal	20	3,6%	125,3 uur
Lokaal	211	38,3%	405,3 uur
Provinciaal	124	22,5%	309,4 uur
Regionaal (clusters)	49	8,9%	111,7 uur
(Meerdere)	(15)		
TOTAAL	551[13]	100%	1288 uur

Tabel 12: Aantal, aandeel en tijdsinvestering van de activiteiten in de sector overheid

Drie niveaus steken qua aandeel boven de andere categorieën uit. Preventieactiviteiten binnen de overheidssector gebeuren in de eerste plaats op lokaal niveau (38,3%). Daarnaast scoren ook het gemeenschaps- (23,0%) en provinciaal niveau (22,5%) hoger.
Van de kleinere categorieën komt het regionaal niveau nu iets duidelijker aan bod dan in het verleden. Het federaal en internationaal niveau blijven slechts minimaal aanwezig.

[13] Het in deze tabel berekende totaal ligt hoger dan het aantal activiteiten in de sector overheid. Dit komt omdat men onder detailsector de optie 'meedere' kan kiezen. Dan dienen al de daaronder ressorterende detailsectoren vermeld te worden. Zodoende maken 15 activiteiten melding van meer dan één detailsector en ligt het totaal in de tabel (n=551) hoger dan het aantal activiteiten (n=541).

5.7.2. Doelgroep

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Bestuursniveau	247	45,2%	501,0 uur
Cliëntsysteem	9	1,6%	29,3 uur
Intermediairen	102	18,6%	207,3 uur
Preventiewerkers	189	34,6%	530,4 uur
TOTAAL	547	100%	1.268,0 uur

Tabel 13: Aantal, aandeel en tijdsinvestering per doelgroep

Het bestuursniveau blijft de grootste doelgroep, al duikt hun aandeel onder de helft (45,2%). Het aandeel van de doelgroep preventiewerkers stijgt tot ruim een derde van het totaal. Activiteiten met intermediairen komen duidelijk minder vaak voor. Cliëntsysteem komt als doelgroep nauwelijks voor in de overheidssector.

5.7.3. Activiteiten

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Consult/advies	115	21,3%	218,0 uur
Overleg	375	69,3%	833,6 uur
Vorming	51	9,4%	205,6 uur
TOTAAL	541	100%	1257,2 uur

Tabel 14: Aantal, aandeel en tijdsinvestering per activiteitensoort

Zowat zeven op tien activiteiten in de overheidssector gaan over overleg (n=375; 833,6 uur). Consult/advies is nog goed voor ruim één op vijf activiteiten (n=115; 218,0 uur). Dit is beduidend meer dan het algemeen gemiddelde percentage. Vormingsactiviteiten komen met net minder dan één op tien activiteiten weinig voor in de overheidssector (n=51; 205,6 uur).

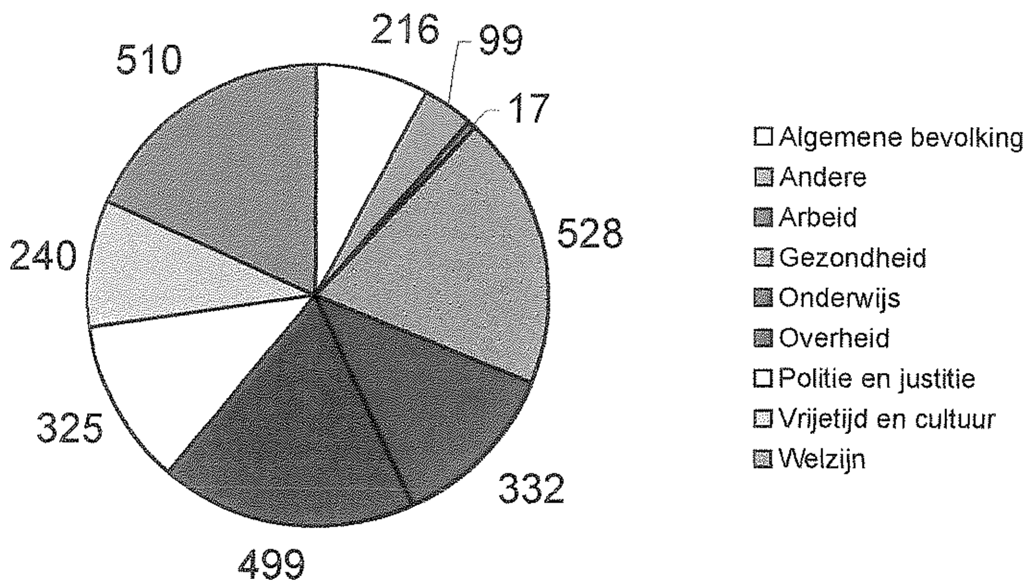
5.7.4. Detailactiviteiten

Bij overleg steken drie detailactiviteiten er qua aantal ver boven uit. Dit geldt vooral voor uitwisseling/afstemming, dat in 140 activiteiten aan bod kwam (355,7 uur). Werkgroepparticipatie vond 78 keer plaats in de overheidssector, goed voor in totaal 189,0 uur. Voorbereiding werd 76 keer gescoord (130,1 uur).
Consult/adviesactiviteiten bestaan voornamelijk uit consulting (n=43; 52,1 uur) en adviesgesprekken (n=42; 42,8 uur).
Het gros van de vormingsactiviteiten omvat informatieoverdracht (n=33; 142,9 uur).

5.8. INTERSECTORALE SAMENWERKING

- **1.130 activiteiten**
- **2.898,2 uur**
- **gemiddelde tijdsduur 2,57 uur**
- **minimum 5 minuten, maximum 20 uur**[14]
- **62 consult/adviesactiviteiten (123,3 uur; gemiddeld 1,99 uur)**
- **889 overlegactiviteiten (2.014,9 uur; gemiddeld 2,27 uur)**
- **179 vormingsactiviteiten (760,0 uur; gemiddeld 4,25 uur)**

5.8.1. Detailsector

Grafiek 13: Aandeel activiteiten per sector

[14] Het gaat hier om een meerdaagse activiteit die als één activiteit werd geregistreerd.

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Algemene bevolking	216	7,9%	502,6 uur
Andere	99	3,6%	249,1 uur
Arbeid	17	0,7%	62,2 uur
Gezondheid	528	19,1%	1.335,6 uur
Onderwijs	332	12,1%	847,9 uur
Overheid	499	18,1%	1.486,8 uur
Politie en justitie	325	11,8%	902,0 uur
Vrijetijd en cultuur	240	8,7%	620,8 uur
Welzijn	510	18,5%	1.362,5 uur
TOTAAL	2766[15]	100%	7.369,5 uur

Tabel 15: Aantal, aandeel en tijdsinvestering van activiteiten per sector

Drie sectoren namen merkelijk vaker deel aan intersectorale samenwerking. De gezondheidssector (n=528; 1.335,6 uur), de welzijnssector (n=510; 1.362,5 uur) en de overheidssector (n=499; 1.486,8 uur). Ook onderwijs (n=332; 847,9 uur) en politie en justitite (n=325; 902,0 uur) komen vaker voor. De arbeidssector daarentegen is nauwelijks vertegenwoordigd in intersectorale samenwerkingen (n=17; 62,2 uur).

Een categorie die hier bijzondere aandacht verdient, is 'algemene bevolking'. Deze kan namelijk enkel bij intersectorale samenwerkingen geselecteerd worden. Uit de analyse van de omschrijvingen blijkt evenwel dat er vaak sprake is van een verkeerde interpretatie door de registrator. Om dit naar de toekomst toe te beperken, volgt nog eens de definitie zoals deze in de handleiding voor Ginger vermeld staat :

"Onder 'algemene bevolking' verstaan we deze categorie die eigenlijk over alle sectoren heen geplaatst is : ouders, jongeren, andere sociale groepen die niet georganiseerd zijn."

In toekomstige vormingen (voorstellingen, casusdagen) zal dieper ingegaan worden op de eigenheid van deze detailsector.

[15] Het in deze tabel berekende totaal ligt hoger dan het aantal activiteiten voor intersectorale samenwerking. Dit komt omdat men bij intersectorale samenwerking alle deelnemende sectoren onder detailsector moet registreren. Aangezien er minstens twee sectoren in een intersectorale samenwerking zitten, is het in de tabel opgetekende totaal (n=2766) meer dan dubbel zo hoog dan het aantal activiteiten binnen intersectorale samenwerking (n=1130). Logisch gevolg hiervan is dat ook de in de tabel vermelde totale tijdsinvestering hoger ligt dan die die op het vorige blad vermeld staat.

5.8.2. doelgroepen

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Bestuursniveau	282	22,9%	110,6 uur
Cliëntsysteem	63	5,1%	16,6 uur
Intermediairen	582	47,2%	147,4 uur
Preventiewerkers	306	24,8%	101,5 uur
TOTAAL	1.233	100%	3.191,5 uur

Tabel 16: Aantal, aandeel en tijdsinvestering van activiteiten per doelgroep

Intermediairen blijven met iets minder dan de helft van het totaal aantal activiteiten de belangrijkste doelgroep in intersectorale samenwerking. Zij namen deel aan 582 activiteiten. Dit komt overeen met een tijdsinvestering van 1.462,9 uur.
De doelgroepen bestuursniveau (n=282; 655,0 uur) en preventiewerkers (n=306; 895,1 uur) scoren met een aandeel dat net onder een kwart ligt nog behoorlijk. Cliëntsystemen worden dan weer eerder beperkt bereikt, namelijk in één op twintig geregistreerde activiteiten (n=63; 178,5 uur).

5.8.3. Activiteiten

	Aantal	%	Tijdsinvestering
Consult/advies	62	5,5%	123,3 uur
Overleg	889	78,7%	2015,0 uur
Vorming	179	15,8%	760,0 uur
TOTAAL	1130	100%	2.898,3 uur

Tabel 17: Aantal, aandeel en tijdsinvestering van activiteiten per soort

Overleg heeft nog steeds ruim de bovenhand in de intersectorale samenwerking : 78,7% van alle activiteiten (n=889; 2.015,0 uur). Vorming vond 137 keer plaats, wat een tijdsinvestering van 760 uur inhield. Consult/advies kwam met 62 activiteiten en een totale tijdsduur van 123,3 uur eerder beperkt voor.

5.8.4. Detailactiviteiten

De meest voorkomende overlegactiviteit in intersectorale samenwerking is uitwisseling/afstemming (n=405; 982,6 uur). Een andere vaker voorkomende detailactiviteit is werkgroepparticipatie (n=178; 372,2 uur). Voorbereiding komt 158 keer als detailactiviteit voor.
Vorming in intersectorale samenwerking bestaat in de eerste plaats uit informatieoverdracht (n= 80; 228,6 uur). Ook Attitude/informatie komt vrij sterk aan bod, zeker wat tijdsinvestering betreft (n=59; 207,5 uur).
Consult/advies tenslotte behelst iets vaker consulting (n=20; 32,4 uur), adviesgesprekken (n=19; 37,0 uur) en intervisie (n=16; 40,0 uur).

6. ALGEMENE CONCLUSIE : BESPREKING EN BEMERKINGEN

6.1. INHOUDELIJK

De resultaten van een registratie hangen sterk af van de deelnemende registratoren. Dit geldt zowel voor de grootte van de groep als voor de samenstelling ervan. Aangezien over de periodes heen op beide vlakken een continue evolutie is vast te stellen, is er dan ook veel voorzichtigheid geboden bij het vergelijken van de verschillende regsitratieperiodes. Bovendien heeft ook Ginger zelf in de loop van de jaren wijzigingen ondergaan, ook - zij het beperkt - wat betreft de te kiezen categoriën in het activiteitenblad.

6.1.1. Algemene bevindingen

In totaal werden in 1999 6.274 correcte activiteiten geregistreerd door 64 preventiewerkers: 27 preventiewerkers verbonden aan een CGG, 12 VAD-medewerkers, 8 stedelijke preventiewerkers, 5 provinciale preventiecoördinatoren en 5 registratoren uit de sector onderwijs. Zeven registratoren kwamen uit organisaties die niet in deze categorieën in te delen zijn.

De totale tijdsinvestering voor alle activiteiten bedraagt 17.457 uur. De 2.026 vormingsactiviteiten namen 8.137 uur in beslag (gemiddeld 4,02 uur per activiteit). 1.504 uur werd besteed aan 832 activiteiten rond consult/advies (gemiddeld 1,81 uur). Overleg tenslotte scoorde 3.416 activiteiten, voor een totaal van 7.816 uur (gemiddeld 2,29 uur).

6.1.2. Bevindingen per registratorgroep

- De preventiewerkers verbonden aan een CGG telden in 1999 opmerkelijk meer registratoren dan in 1998: 27 tegenover 17. Dit heeft twee voorname redenen :
  - in 1999 vonden een aantal personeelswissels plaats, die maken dat in een aantal gevallen over een heel jaar bekeken twee registratoren instonden voor één personeelsfunctie (op jaarbasis berekend namen in 1999 het equivalent van 23,5 CGG-preventiewerkers aan de Gingerregistratie deel)
  - bij CAD Limburg namen niet enkel de twee door de Vlaamse overheid gesubsidieerde preventiewerkers, maar ook nog acht andere medewerkers deel uit van het CAD-preventieteam.

Aangezien kan gesteld worden dat de groep CGG-preventiewerkers qua taakinhoud gedurende de afgelopen twee jaar vrij consistent gebleven is, kunnen een aantal vergelijkingen opgaan, niet zozeer naar aantal dan wel naar aandeel.

In 1999 werden in totaal 2.818 activiteiten geregistreerd door preventiewerkers die aan een CGG verbonden zijn. In 1998 waren dat er 2.009. Als we rekening houden met de reële personeelsbezetting op jaarbasis, wordt dit verschil meteen weggewerkt. In 1998 werden per full time-equivalent gemiddeld 118,2 activiteiten geregistreerd, in 1999 waren dat er gemiddeld 119,9.
De preventiewerkers die aan een CGG verbonden zijn, vertonen over beide jaren heen ongeveer dezelfde verhoudingen inzake activiteiten naar de verschillende sectoren. Nog steeds zijn onderwijs en gezondheid de meest bereikte sectoren. Het overige aandeel van activiteiten werd in 1999 gelijker verspreid over de andere sectoren dan het jaar voordien. Alhoewel iets minder duidelijk dan het voorgaande jaar, werden ook in 1999 de algemeen weinig bereikte sectoren arbeid en algemene bevolking door de preventiewerkers van de CGG's relatief goed bereikt.

- De groep <u>VAD-medewerkers</u> vertoonde nog meer gelijkenissen met die van vorig jaar. Het aantal bleef nagenoeg hetzelfde en de globale taakinhoud komt overeen met die van vorig jaar. Toch is het vergelijken van aantallen met die van vorig jaar niet mogelijk, aangezien VAD in 1998 pas vanaf april aan de Ginger registratie deelnam.
  Bijna de helft van de VAD-activiteiten was in 1999 naar de sector gezondheid gericht. Ook de sector overheid werd vrij sterk bereikt : in ongeveer één op vijf activiteiten. Dat deze twee sectoren samen het overgrote deel van de VAD-activiteiten vertegenwoordigen ligt, gezien de doelstellingen en taken van VAD, in de lijn van de verwachtingen.
  Alle andere sectoren hebben een aandeel van minder dan 10%.
  In 1999 voerden de VAD-medewerkers voornamelijk overlegactiviteiten uit. Consult/adviesactiviteiten namen al bij al ook een opmerkelijk aandeel in. Het bestuursniveau en intermediairen vormen de doelgroepen bij uitstek. Gezien de coördinatie-opdracht van VAD scoren activiteiten die enkel met preventiewerkers doorgingen vrij hoog.

- De <u>provinciale preventiecoördinatoren</u> realiseerden in 1999 een vrij sterk bereik naar de sector overheid. De gezondheidssector volgt op de tweede plaats. De algemeen eerder laag scorende sectoren welzijn en politie en justitie komen bij de provinciale coördinatoren merkelijk frequenter aan bod.
  De provinciale preventiecoördinatoren leggen zich voornamelijk toe op overlegactiviteiten, wat perfekt aansluit bij hun coördinerende rol. Ook het feit dat

preventiewerkers en leden van het bestuursniveau veruit de meest prioritaire doelgroepen zijn, ligt in het verlengde van hun takenpakket.

- De stedelijke preventiewerkers hebben niet echt een uitgesproken belangrijkste sector voor wat betreft deelname aan hun activiteiten. Onderwijs en overheid komen het vaakst voor. De algemeen eerder beperkt voorkomende sectoren welzijn en vrijetijd en cultuur komen vrij goed uit de verf bij de stedelijke preventiewerkers. Bijna tweederde van hun activiteiten bestaan uit overleg. Preventiewerkers en intermediairen zijn hun bereikte doelgroepen. Cliëntsystemen komen verrassend weinig voor.

- De aan Ginger deelnemende onderwijsmedewerkers bleven zo goed als uitsluitend in hun eigen sector actief. Alle andere sectoren komen slechts marginaal voor. Bijna de helft van de activiteiten betrof overleg. Het cliëntsysteem neemt een voorname plaats in als doelgroep. Daarnaast worden ook vrij veel intermediairen bereikt.

- De categorie 'ander preventiewerk' is moeilijker te vatten dan de andere registratorgroepen omdat het als het ware een restgroep is van registratoren die niet in de andere categorieën te plaatsen zijn. In tegenstelling tot de andere groepen bestaat het ander preventiewerk uit een heterogene verzameling van registratoren en instellingen. De verschillen tussen de resultaten van de verschillende leden zullen dan ook sterker zijn dan bij de andere groepen. Het hier geschetste beeld is dan ook eerder een soort gemiddelde van deze heterogene groep.
  Vier sectoren worden sterker bereikt. Voor de sectoren gezondheid en onderwijs is dit hoe dan ook een algemeen gegeven. Voor de sectoren welzijn en vrijetijd en cultuur ligt dat anders: zij worden opmerkelijk meer dan gemiddeld bereikt door het ander preventiewerk. Ook de sector politie en justitie is relatief goed vertegenwoordigd. Anderzijds blijkt de overheid zo goed als geen samenwerkingspartner te zijn.
  Vorming maakt bijna de helft van de activiteiten uit, op de voet gevolgd door overleg. Cliëntsystemen worden als doelgroep merkelijk goed bereikt, dit in tegenstelling tot de beperkt participerende preventiewerkers en vertegenwoordigers van het bestuursniveau.

6.1.3. Bevindingen per bereikte sector

- De sector arbeid wordt nog steeds zeer beperkt bereikt. In totaal richtten 311 activiteiten zich naar deze sector : 294 direct en 17 via intersectorale samenwerking. Dit maakt dat de sector arbeid in slechts 5,0% van de geregistreerde activiteiten vertegenwoordigd was. Aangezien verschillende buitenlandse onderzoeken aantoonden dat middelengebruik op de werkplaats een belangrijk aandachtspunt is, kan hier een nood liggen om in de toekomst beter op in te spelen.
  De activiteiten die in 1999 in de sector arbeid plaatsvonden, draaiden in de eerste plaats om vorming, veelal gericht naar intermediairen. Inzake bereik is er een redelijk evenwicht tussen overheids- en privé-instellingen. Middelgrote privaatondernemingen (met tussen 50 en 200 werknemers), nochtans een sterke peiler van de Belgische economie, worden niet bereikt.

- De sector politie en justitie werd in 1999 proportioneel sterker bereikt dan in de voorgaande registratieperiode. Met 606 activiteiten blijft het aandeel van 9,7% wel nog vrij gering. Opmerkelijk is dat deze sector meer bereikt wordt via intersectorale samenwerking (325 activiteiten) dan unisectoraal (281 activiteiten). Activiteiten in gevangenissen komen nu sterker naar voor dan voorheen. Participatie van politionele diensten, in het vorige rapport nog de meest bereikte detailsector, blijkt nu - althans binnen het unisectorale werk met politie en justitie - eerder beperkt voor te komen (19 activiteiten).

- De sector onderwijs is veruit de best bereikte sector, met 2.305 activiteiten (1.973 direct en 332 middels intersectorale samenwerking). Dit is op zich een verantwoord gegeven, aangezien in deze sector een grote, vanwege de experimenteerdrang risicovolle doelgroep zo goed als volledig bereikt kan worden in een professioneel goed omkaderde context. Toch blijken in deze sector nog hiaten te zijn.
  Zo worden uiterst weinig activiteiten uitgevoerd naar de detailsector 'hoger onderwijs', terwijl de daar aanwezige populatie specifieke risicokenmerken voor middelengebruik vertoont en een aantal studenten toekomstige intermediairen zijn.[16]
  Maar ook in het secundair onderwijs, de veruit meest bereikte detailsector, situeren zich nog enkele noden. Zo kunnen activiteiten naar het BSO sterker uit de verf komen, aangezien de daar schoollopende leerlingen luidens de resulaten van

[16] Ook de populatiegrootte is een argument om deze detailsector meer te bereiken. In het school-/academiejaar 1998-1999 volgden in Vlaanderen 159.080 studenten hogere studies: 99.933 aan hogescholen, 59.147 aan universiteiten. (Bron : http://www.vlaanderen.be/ned/sites/statistieken/index.html)

de VAD-leerlingenbevraging een uitgesprokener gebruikspatroon laten optekenen dan de populaties uit de twee andere grote onderwijsvormen, TSO en ASO[17].
Het KSO wordt op het eerste zicht, als we het aandeel Gingeractiviteiten met het leerlingenaandeel binnen de onderwijssector vergelijken, vrij goed bereikt. Aangezien de resultaten van de VAD-leerlingenbevraging aangeven dat de leerlingen uit deze onderwijsvorm een veel hoger gebruik van alcohol en illegale drugs aangeven, dient erover gewaakt te worden dat deze onderwijsvorm ook in de toekomst de nodige aandacht krijgt.
Vormingsactiviteiten hebben de bovenhand in de onderwijssector. Deze zijn vooral naar cliëntsystemen (leerlingen) en intermediairen gericht.

- De participatie van de sector vrijetijd en cultuur steeg naar 13,3% van het totaal aantal activiteiten. In totaal werden 834 activiteiten binnen/met deze sector uitgevoerd (594 direct, 240 middels intersectorale samenwerking). Overlegactiviteiten komen het meest aan bod. In de eerste plaats wordt het jeugdwerk bereikt. In deze detailsector wordt vooral met intermediairen gewerkt. Socio-culturele verenigingen, migrantenorganisaties, ongebonden jongeren en sportverengingen komen minder sterk maar toch ook nog manifest aan bod. In deze detailsectoren komt de doelgroep 'cliëntsysteem' relatief sterker aan bod.

- Ook de sector welzijn zag zijn aandeel in de geregistreerde activiteiten beduidend stijgen. In totaal nam de welzijnssector aan 1.063 activiteiten deel : 553 door unisectorale activiteiten en 510 door intersectorale samenwerking. Overleg en vorming komen het meest voor. Intermediairen en preventiewerkers zijn de doelgroepen bij uitstek. Het OCMW is de meest bereikte detailsector, al scoren ook de CAW's, JAC's, instellingen voor Bijzondere Jeugdzorg en – alhoewel in Ginger 7 nog niet als standaardcategorie opgenomen – het straathoekwerk behoorlijk. Duidelijk minder aan bod komt het justitieel welzijnswerk.

- De sector gezondheid blijft de tweede meest bereikte sector. Deze sector was betrokken partij in 1.535 geregistreerde activiteiten, waarvan 907 activiteiten binnen de sector en 528 activiteiten via intersectorale samenwerking. Naast de CGG's komt ook hier het straathoekwerk als detailsector sterk aan bod. Huisartsen waren op slechts 80 geregistreerde preventieactiviteiten aanwezig. Een meerderheid van de naar de gezondheidssector georganiseerde activiteiten behelst overleg, in de eerste plaats uitwisseling en afstemming. Intermediairen en preventiewerkers zijn de voornaamste doelgroepen.

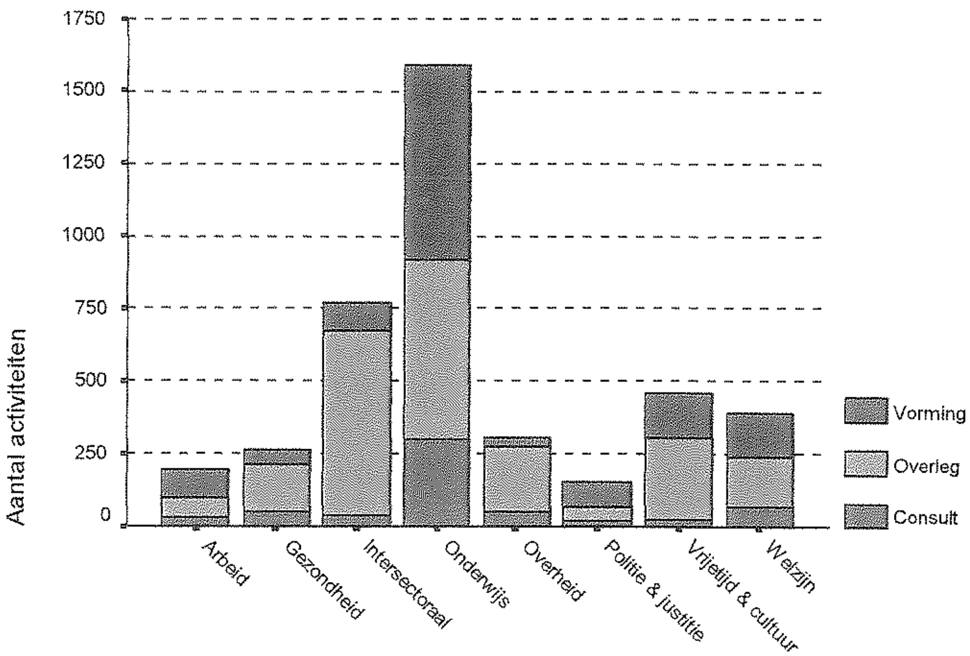
- De sector overheid tenslotte nam deel aan 16,6% van het totaal aantal geregistreerde activiteiten. In totaal ging het om 1040 activiteiten, waarvan 541

[17] Kinable, H.: Bevraging van Vlaamse leerlingen in het kader van een drugbeleid op school. VAD (2000)

activiteiten die binnen de sector plaatsvonden en 499 activiteiten die in het kader van intersectorale samenwerking doorgingen. Het gros van de activiteiten draait rond overleg. Lokale en provinciale overheden en overheden op het niveau van de Vlaamse gemeenschap komen beduidend meer voor dan de andere niveaus. De activiteiten vinden in de eerste plaats plaats met vertegenwoordigers van het bestuursniveau. Maar ook preventiewerkers verbonden aan de overheden zijn een belangrijke doelgroep.

6.1.4. Bevindingen op provinciaal niveau

In één van de zes vooropgestelde doelstellingen staat vermeld dat Ginger een overzicht moet geven van de gevoerde preventieve activiteiten in de verschillende sectoren en dit op verschillende niveaus. Eén van die niveaus is het provinciale.
Vandaar dat in dit rapport voor het eerst een analyse op provinciaal niveau wordt doorgevoerd voor wat betreft bereikte sectoren en aard van de activiteiten. Let wel, het gaat niet om alle activiteiten van de registratoren uit de betreffende provincie, maar wel over alle activiteiten die in een bepaalde provincie plaatsvonden. Dit werd bepaald op basis van de ingevoerde lokatie. Dit maakt dat de niveaus 'internationaal', 'federaal' en 'Vlaamse Gemeenschap' en de activiteiten zonder vermelding van lokatie niet mee in kaart worden gebracht. Zodoende is de som van alle activiteiten per provincie kleiner dan het algemeen totaal voor heel Vlaanderen.

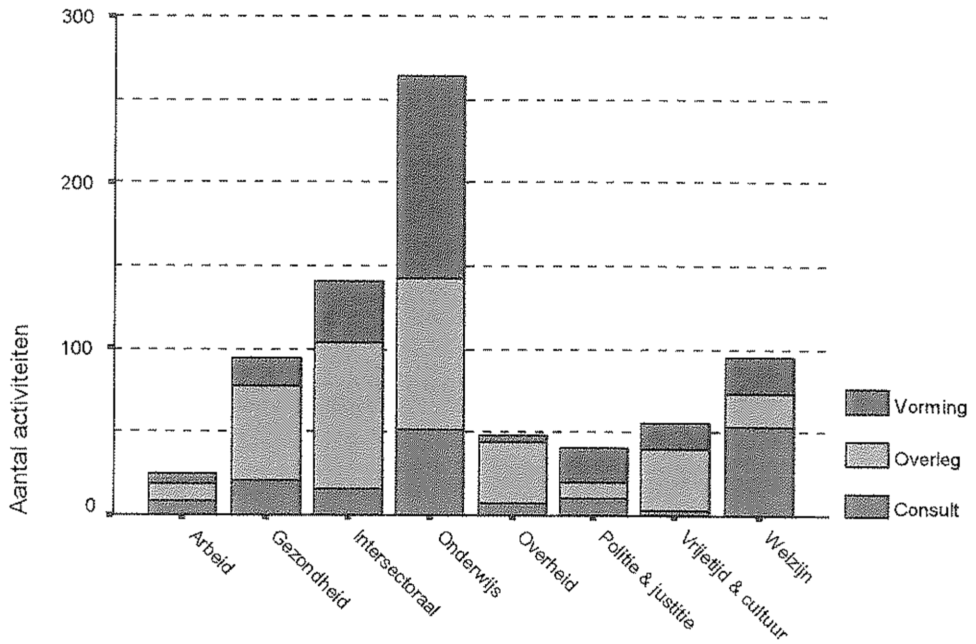

	Aantal activiteiten	Aandeel (%)
Arbeid	194	4.7
Gezondheid	261	6.3
Intersectorale samenwerking	771	18.7
Onderwijs	1588	38.6
Overheid	303	7.4
Politie en justitie	152	3.7
Vrijetijd en cultuur	458	11.1
Welzijn	391	9.5
TOTAAL	4118	100.0

Bovenstaande grafiek en tabel, met daarin de resultaten van alle registratoren in heel Vlaanderen, dient als referentie om de provinciale resultaten te kunnen vergelijken. Men moet er wel rekening mee houden dat verschillen tussen de resultaten van een provincie en die van Vlaanderen of tussen de resultaten van provincies onderling voor een stuk afhankelijk zijn van de grootte en vooral van de samenstelling van de groep registratoren die in de betreffende provincie(s) aan Ginger deelnamen.
Voor verdere verklaringen voor in het oog springende feiten of verschillen is een analyse met alle betrokkenen op provinciaal niveau het meest aangewezen. Immers, de provinciale preventiecoördinatoren en de registratoren zelf zijn het best geplaatst om de mogelijke oorzaken aan te geven. Een provinciaal overlegplatform is een geschikt forum om de resultaten samen te bespreken.

- **Provincie Antwerpen**

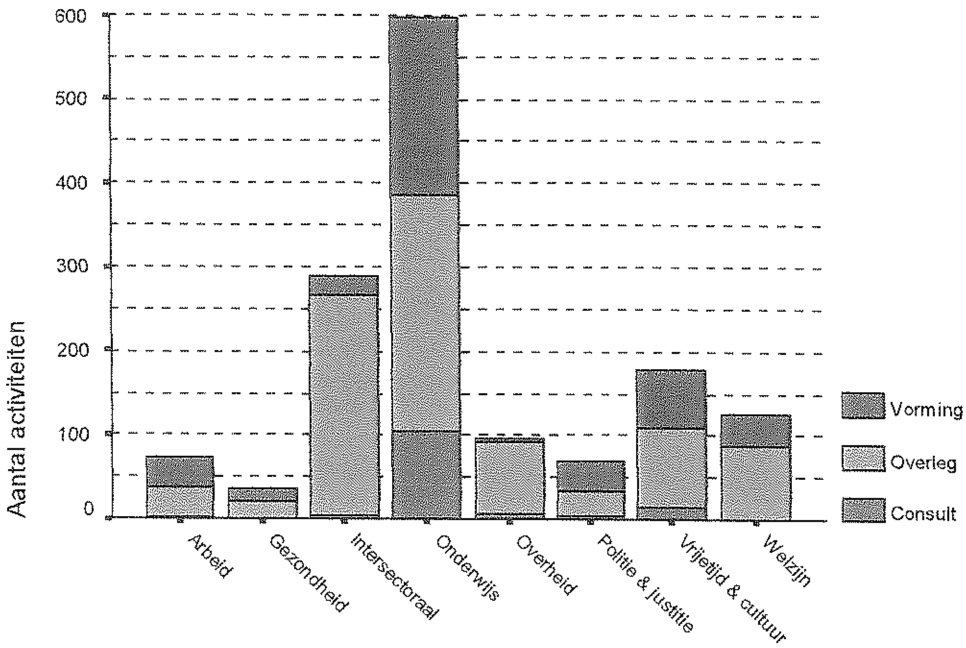
	Aantal activiteiten	Aandeel (%)
Arbeid	25	3.3
Gezondheid	94	12.3
Intersectorale samenwerking	141	18.5
Onderwijs	264	34.6
Overheid	48	6.3
Politie en justitie	41	5.4
Vrijetijd en cultuur	56	7.3
Welzijn	95	12.4
TOTAAL	764	100.0

De verdeling van de grafiek voor de provincie Antwerpen lijkt opvallend sterk op die voor heel Vlaanderen. Uitschieter in Antwerpen vormt het hogere aandeel van de sector gezondheid. Ook welzijn komt iets nadrukkelijker aan bod. Anderzijds is het aandeel van de sector vrijetijd en cultuur kleiner in Antwerpen.
Ook de verhoudingen van de soort activiteiten per sector komen vrij goed overeen met die van het Vlaamse niveau. De welzijnssector vertoont een licht afwijkend beeld: consult neemt in deze sector in Antwerpen een meer prominente plaats in.

- **Provincie Limburg**

	Aantal activiteiten	Aandeel (%)
Arbeid	74	5.0
Gezondheid	36	2.5
Intersectorale samenwerking	290	19.8
Onderwijs	598	40.8
Overheid	96	6.5
Politie en justitie	70	4.8
Vrijetijd en cultuur	178	12.1
Welzijn	125	8.5
TOTAAL	1467	100.0

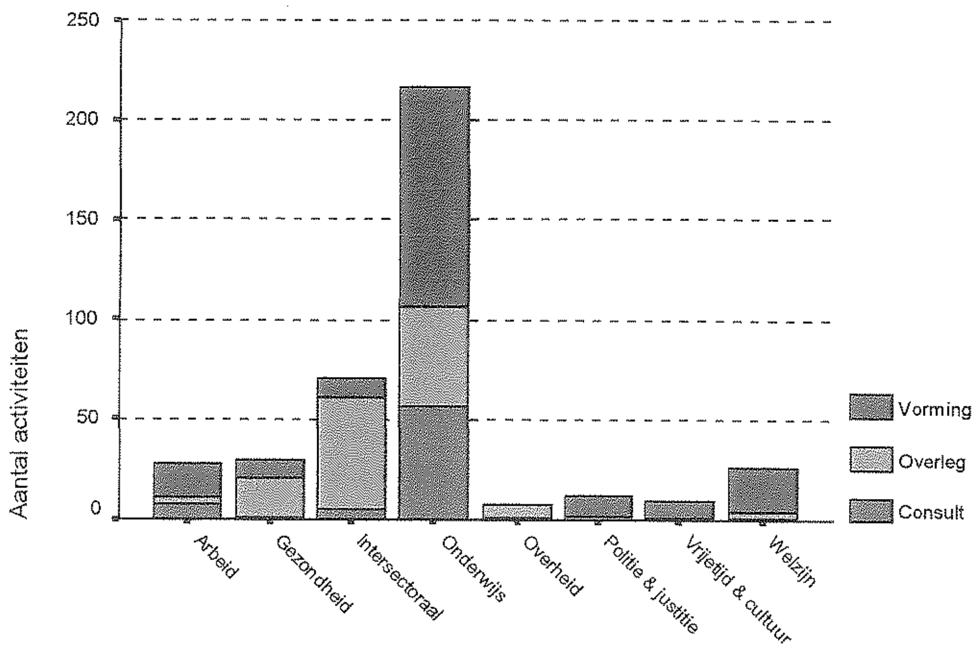

Om de resultaten van de provincie Limburg goed te kunnen inschatten, is het goed om weten dat twee registratorgroepen instaan voor het gros van de registraties: CGG-preventiewerkers en onderwijsmedewerkers registreerden samen 95,7% van de geregistreerde activiteiten op het grondgebied Limburg.
Ook de Limburgse grafiek komt vrij goed overeen met die van Vlaanderen. Vergeleken met de algemene cijfers vallen twee verschillen op:

1. de gezondheidssector komt eerder weinig aan bod: in 2,5 % van alle Limburgse activiteiten, terwijl dit aandeel voor Vlaanderen 6,3% bedraagt[18].
2. er vinden heel weinig consult- en adviesactiviteiten plaats. Enkel in de sectoren onderwijs en vrijetijd en cultuur is er een manifest aandeel.

- **Provincie Oost-Vlaanderen**

	Aantal activiteiten	Aandeel (%)
Arbeid	28	7.0
Gezondheid	30	7.5
Intersectorale samenwerking	71	17.7
Onderwijs	217	54.0
Overheid	8	2.0
Politie en justitie	12	3.0
Vrijetijd en cultuur	10	2.5
Welzijn	26	6.5
TOTAAL	402	100.0

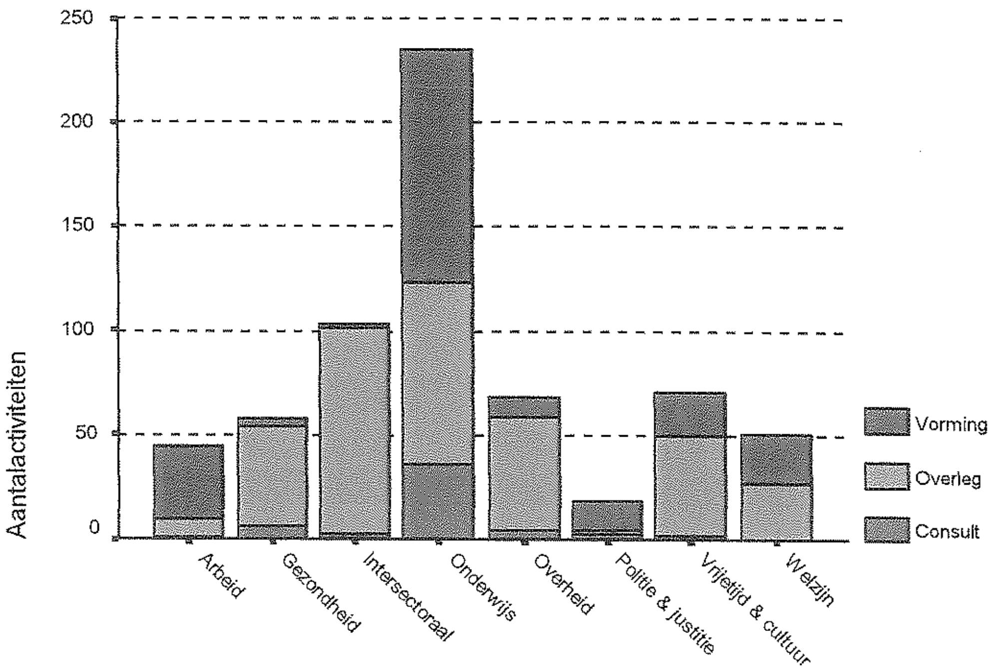

[18] Het aandeel van 6.3% voor Vlaanderen is gebaseerd op het totaal aantal activiteiten waarin uitgemaakt kan worden in welke provincie deze plaatsvindt. Als we alle activiteiten beschouwen, maakt de gezondheidssector 14.5% van het totaal aantal activiteiten uit.

In Oost-Vlaanderen wijkt de grafiek eerder sterker af van die voor heel Vlaanderen. Onderwijs, hier goed voor meer dan de helft van de activiteiten, torent ver boven de andere sectoren uit. Arbeid krijgt ook een relatief hoog aandeel. Anderzijds valt op dat vooral de sectoren overheid en vrijetijd en cultuur een stuk beneden het Vlaams gemiddelde aandeel zitten.
Overleg komt in Oost-Vlaanderen algemeen iets minder aan bod. Activiteiten rond consult en advies vonden in slechts drie sectoren plaats.

- **Provincie Vlaams-Brabant**

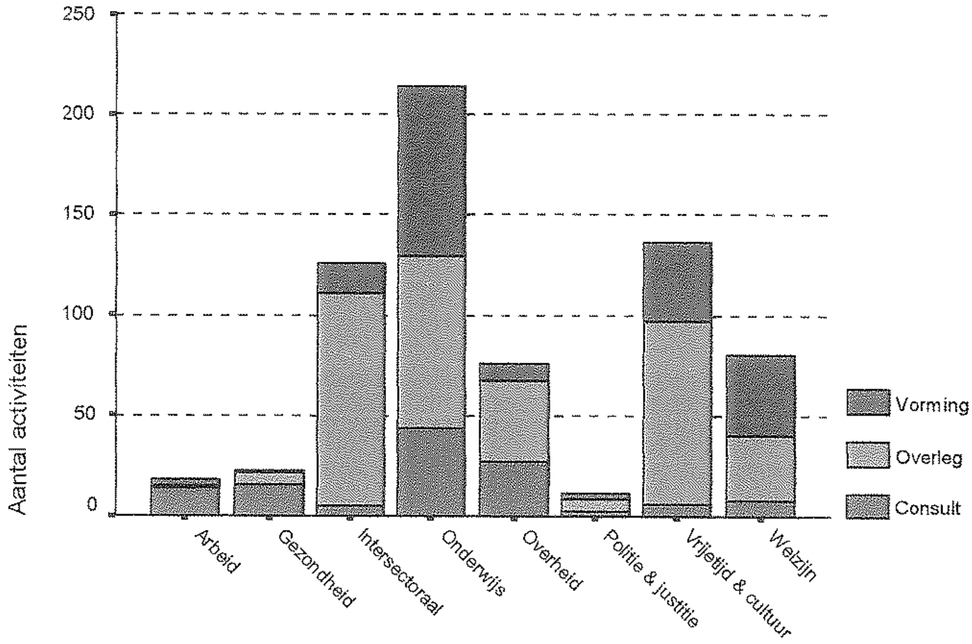
	Aantal activiteiten	Aandeel (%)
Arbeid	45	6.9
Gezondheid	58	8.9
Intersectorale samenwerking	103	15.9
Onderwijs	235	36.2
Overheid	68	10.5
Politie en justitie	18	2.8
Vrijetijd en cultuur	71	10.9
Welzijn	51	7.9
TOTAAL	649	100.0

In Vlaams-Brabant wordt het beeld voor het grootste stuk bepaald door twee registratorgroepen: preventiewerkers verbonden aan CGG's en stedelijke preventiediensten.
Hier zien we in grote lijnen de zelfde grafiekstructuur als in heel Vlaanderen, zowel wat betreft de verhoudingen tussen de sectoren als die tussen de soorten activiteiten.
Als we er een iets sterkere loep op zetten, blijkt dat de sectoren arbeid, gezondheid, overheid en intersectorale samenwerking iets meer en onderwijs, politie en justitie en welzijn iets minder zijn dan dat dit voor heel Vlaanderen het geval was. Maar de verschillen zijn klein.
Vorming komt in de sector arbeid frekwenter voor, terwijl overleg in de gezondheidssector iets opvallender aanwezig is.

- **Provincie West-Vlaanderen**

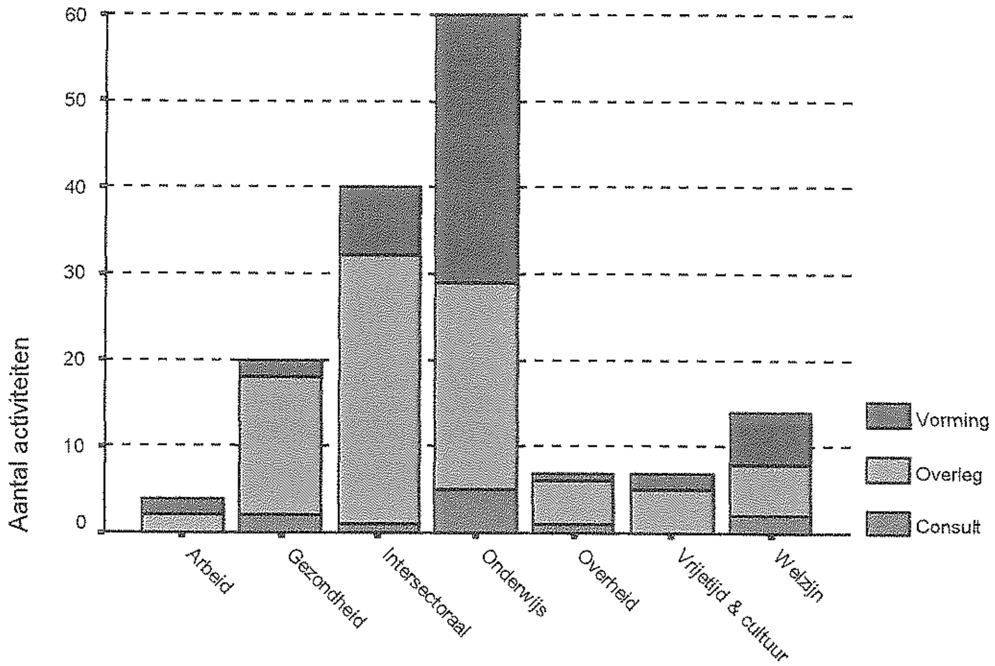
	Aantal activiteiten	Aandeel (%)
Arbeid	18	2.6
Gezondheid	23	3.4
Intersectorale samenwerking	126	18.4
Onderwijs	214	31.3
Overheid	76	11.1
Politie en justitie	11	1.6
Vrijetijd en cultuur	136	19.9
Welzijn	80	11.7
TOTAAL	684	100.0

In West-Vlaanderen vallen, in vergelijking met de Vlaamse resultaten, een aantal verschillen op. De sectoren gezondheid, onderwijs en politie en justitie halen een relatief laag aandeel activiteiten. Anderzijds scoort vooral vrijetijd en cultuur, maar ook overheid beter.
Wat de soort activiteiten betreft, valt op dat in de sector gezondheid voornamelijk consult-/adviesactiviteiten plaatsvinden en dat in de welzijnssector vorming een prominente plaats inneemt.

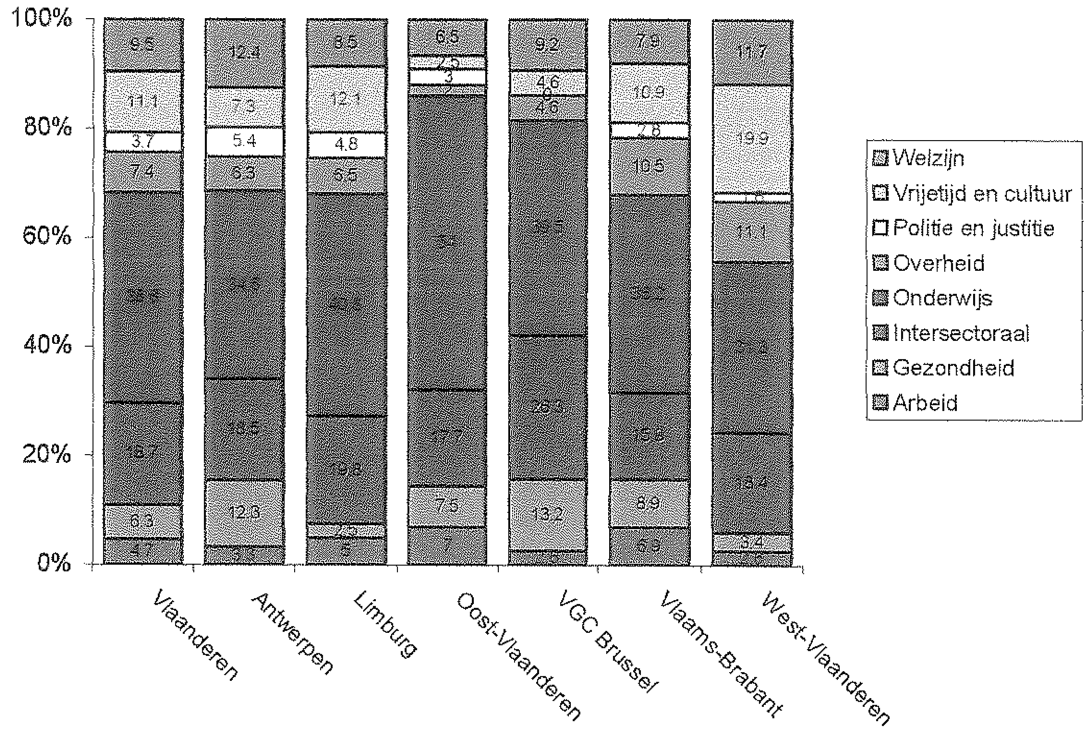
- **Vlaamse Gemeenschapscommissie Brussel**

	Aantal activiteiten	Aandeel (%)
Arbeid	4	2.6
Gezondheid	20	13.2
Intersectorale samenwerking	40	26.3
Onderwijs	60	39.5
Overheid	7	4.6
Politie en justitie	0	0.0
Vrijetijd en cultuur	7	4.6
Welzijn	14	9.2
TOTAAL	152	100.0

De Brusselse situatie is, puur naar resultaat beschouwd, in tweeërlei opzichten verschillend met die van de Vlaamse provincies. Ten eerste is het aantal geregistreerde activiteiten vrij laag (n=152), waardoor vlugger statistische schommelingen kunnen ontstaan. Ten tweede is de groep registratoren die in dit gebied actief was minder heterogeen samengesteld : stedelijke preventiewerkers scoren geen activiteiten, het aandeel van de provinciale preventiecoördinator is opvallend groot (één op zes activiteiten). Dit laatste uit zich vooral in het vrij hoge aandeel van intersectorale samenwerkingen.
Daarom dat vergelijken met Vlaanderen heel delicaat is. Het enige opmerkelijke verschil is dat de sector politie en justitie helemaal niet bereikt werd.

- **Interprovinciale vergelijking**

Nu de grafieken naast elkaar staan, vallen de eerder aangehaalde provinciale accenten meer op. Algemeen kan gesteld worden dat de grootste percentuele verschillen in de sectoren gezondheid, vrijetijd en cultuur en overheid te situeren zijn. Ook onderwijs kent niet overal dezelfde proportie. Intersectorale samenwerking is het minst onderhevig aan onderlinge verschillen.
Tot slot valt op dat de sectoren arbeid en politie en justitie in geen enkele provincie een vrij hoog aandeel behalen.

6.1.5. Technische evaluatie van Ginger

Nadat de voorgaande jaren de geïnformatiseerde programma's Ginger 4.0 en Ginger 5.0 werden gebruikt, deed vanaf 1998 Ginger 7 zijn intrede. Deze versie, die voor Windows 95 werd ontwikkeld, was veel gebruiksvriendelijker dan de oude versies en was bovendien technisch aangepast aan het gebruik in nieuwere, efficiëntere software. Deze verbeteringen worden ook volmondig erkend door de gebruikers. In 1999 kende Ginger 7 een aantal kleinere evoluties. De grootste meerwaarde van de uiteindelijke Ginger 7.3 versie zat in het automatisch maken van een back-up bij het correct afsluiten van Ginger.

In het registratiejaar 1999 werd voornamelijk gebruik gemaakt van de Ginger 7.0-versie. In het eerste semester gebruikten nog slechts 5 registratoren de oude Ginger 5.0-versie. De andere 34 deelnemers waren al op Ginger 7.0 overgeschakeld. In het tweede semester van 1999 maakten nog maar 2 registratoren gebruik van Ginger 5.0. 28 registratoren werkten op de Ginger 7.0-versie. De overige 25 registratoren gebruikten reeds de nieuwste Ginger 7.3-versie.

In 1999 begon VAD aan de ontwikkeling van de Ginger 8-versie. Grootste vernieuwing daarin is de creatie van een evaluatiescherm. Dit maakt het de gebruiker mogelijk om in de toekomst aan elke activiteit een beknopte evaluatie te koppelen. Verder werden, veelal op vraag van de registratoren, ook een aantal kleinere wijzigingen aangebracht in de categorieën van het activiteitenblad. Zo worden in de sector overheid een paar types toegevoegd (Provinciale Preventieplatforms, stedelijke preventiedienst, VSPP). In de sector welzijn is de keuze van detailsectoren en de daaraan gekoppelde types verruimd met een aantal werksoorten die niet in de vorige Gingerversie stonden maar die wel regelmatig in de specificaties werden ingevuld (straathoekwerk[19], buurt- en opbouwwerk, integratiecentra). In de sector gezondheid, kan bij de detailsector CGG nu een keuze gemaakt worden uit de types 'preventie' en 'hulpverlening'.

Een andere verbetering, die in de volgende versie van Ginger 8 zal worden ingebouwd, is de uitbreiding van de categorieën en de verwerkingsmogelijkheden in het Interne Data-scherm. Dit scherm dient om ook niet-preventieve activiteiten (o.a. volgen van studiedagen, interne teamvergadering), die dus niet in het activiteitenblad horen, in te voeren. De ervaring leert evenwel dat sommige registratoren deze activiteiten toch in het activiteitenblad invoerden, omdat ze daar een uitgebreidere keuze hebben aan categorieën en verwerkingsmogelijkheden. Probleem is dat deze niet-preventieve activiteiten ook naar VAD geëxporteerd worden. Deze worden na controle van de exportfile wel eruit gefilterd, maar op een zeer groot databestand (dit

[19] Straathoekwerk stond in Ginger 7 enkel bij de sector gezondheid als keuzemogelijkheid vermeld.

jaar meer dan 6.000 activiteiten) kunnen altijd enkele foutjes door de mazen van het net glippen.
Door deze aanpassing wordt een win-win-situatie gecreëerd : de gebruiker kan voor jaarverslagen e.d. beter gebruik maken van de uitgebreide functies van het Interne Data-scherm, terwijl de naar VAD geëxporteerde preventieactiviteiten van zuiverder kwaliteit zullen zijn.

Ginger 8.0, de proto-versie van Ginger 8, zit dit jaar in een testfase. Vier ervaren registratoren, heterogeen gekozen voor wat betreft regionale spreiding en werkvorm, zullen het dit jaar gebruiken. Op basis van hun ervaringen en opmerkingen zal de Ginger 8-versie verder ontwikkeld worden. In 2001 zal de aangepaste Ginger 8-versie, met een basisscherm voor evaluatie, onder alle registratoren verspreid worden. In de loop van dit en volgend jaar zal VAD verder evaluatietools ontwikkelen die nadien in Ginger geïntegreerd zullen worden.

6.1.6. Bespreking van de categorieën

Een aantal knelpunten die in het vorige rapport reeds werden aangegeven, blijven hardnekkig standhouden. Voor een groot deel hiervan zal getracht worden om middels het geven van vormingen (introductie, casusdagen) de gebruikers hiervoor aandachtig te maken. Andere knelpunten zullen via verbeteringen in de nieuwe Gingerversies aangepakt worden.

In de sector arbeid gebeurt de invulling van het type arbeid nog steeds niet optimaal. De combinatiemogelijkheden van bedrijfsgrootte, subsector en type blijkt niet duidelijk begrepen te worden door een deel van de gebruikers. Vaak wordt voor slechts één van deze een invulling gegeven. Ook de verdere invulling bij de keuze 'meerdere' als sector laat vaak te wensen over.

In de sector vrijetijd en cultuur is wel een verbetering merkbaar. De detailsector 'andere' scoort niet al te hoog. Mede door de groei van het aantal activiteiten in deze sector en de uitbreiding van de keuzes bij type blijken zo goed als alle opties bij type gekozen te zijn.

Met de categorieën voor de welzijnssector zat het nog niet snor. Meer dan een derde van de activiteiten kreeg als detailsector 'andere' opgeplakt. Het bleek dan in de eerste plaats om straathoekwerk, maar ook in mindere mate om buurt-/opbouwwerk en migrantenorganisaties te gaan. Deze categorieën worden in Ginger 8 toegevoegd.

Ook de gezondheidssector kampt met een te groot aandeel 'andere' als detailsector. Probleem daar is dat de specificaties bij deze keuze zo divers en qua aantal zo beperkt zijn, dat het moeilijk is om nieuwe standaardcategorieën te introduceren. In de toekomstige vormingen over Ginger zal VAD wel meegeven dat activiteiten met de bevolking (o.m. ouders en ex-gebruikers), die nu een aantal keer als detailsector 'andere' worden ingebracht, thuishoren onder sector 'intersectorale samenwerking' en detailsector 'algemene bevolking'.

Bij intersectorale samenwerking wordt de detailsector 'algemene bevolking' niet altijd correct geïnterpreteerd. Hieraan zal gewerkt worden middels een bijzondere vermelding tijdens introducties en het uitwerken van een specifieke casus tijdens de casusdagen.

Wat ook nog niet optimaal loopt, is de invulling van regionale clusters bij de variabele 'lokatie'. Nu wordt deze eerder beperkt gebruikt. Uitwisseling met de gebruikers leert dat de meesten het systeem van invullen niet volledig onder de knie krijgen en het daarom niet gebruiken. Ook hieraan zal VAD meer aandacht besteden in de toekomstige vormingen.

6.2. TERUGKOPPELING AAN DE VOOROPGESTELDE DOELSTELLINGEN

Een terugkoppeling van de resultaten 1999 aan de zes vooropgestelde doelstellingen leert dat er andermaal enige vooruitgang geboekt is.

- **Zicht krijgen op de gevoerde preventieve activiteiten in de verschillende sectoren.**
  Door de toename van het aantal registratoren en het aantal activiteiten kan een breder beeld geschetst worden van de preventieve activiteiten die in de diverse sectoren zijn doorgevoerd. Ook in de toekomst zal gestreefd worden naar een verdere uitbreiding van het aantal registratoren, evenwel binnen de perken van de relevantie.

- **Het doorzichtig maken van verschillende kanalen en actoren van preventie.**
  Wat de actoren betreft, zet de uitbreiding van de registratorgroepen zich voort. Nadat in de vorige fasen steeds nieuwe groepen preventieactoren bij de Gingerregistratie aansloten, is dit ook in 1999 voortgezet. Concreet konden in dit rapport twee nieuwe groepen afgebakend worden : stedelijke preventiewerkers en onderwijsmedewerkers. Voor 2000 is de deelname van leden van het Drugpreventienetwerk van de rijkswacht voorzien.
  Wat de kanalen betreft, is er in de ontwikkeling van het registratieprogramma over de jaren heen een verfijning van de categorieën 'sector' en 'detailsector' doorgevoerd. Hierdoor is een scherper beeld mogelijk van hoe de bestaande kanalen betrokken worden in het voeren van preventie.

- **Het detecteren van noden en hiaten.**
  Door de uitbreiding van de groep registratoren kan er op Vlaams niveau al een vrij betrouwbaar beeld weergegeven worden van de zich nog stellende noden en hiaten. Een aantal vaststellingen lijken te wijzen op nog aanwezige noden, die naar de toekomst toe als bijzondere aandachtspunten voor het werkveld kunnen dienen.
  Een eerste vaststelling is dat de sector arbeid nog steeds zeer beperkt bereikt wordt, terwijl zich daar een potentieel belangrijke doelgroep situeert.
  In de sector onderwijs lijken het BSO en het hoger onderwijs nog niet de nodige aandacht te krijgen. Ook het intensere bereik van het KSO behoeft continuering.
  In de sector gezondheid is er weinig samenwerking tussen preventiewerk en huisartsen.

- **Het ontwikkelen van een beleidsinstrument dat binnen de eigen organisatie bruikbaar is voor het vastleggen van prioriteiten.**
  Met de algemene ingebruikname van Ginger 7 is de praktische bruikbaarheid op dienstniveau fel toegenomen. Gingerresultaten worden vrij algemeen gebruikt als een onderdeel van verslagen, jaarrapporten, en dergelijke. Aan de hand van vormingen in het najaar van 2000 zal de registratoren aangeleerd worden hoe ze hun eigen resultaten ook meer kunnen verwerken. Hierdoor kunnen zij meer analysegericht werken met de resultaten, wat het mogelijk maakt om deze binnen de eigen organisatie meer beleidsgericht te gebruiken.

- **De ontwikkeling van een evaluatie-instrument.**
  Op basis van de resultaten van de huidige testfase en aangevuld met nieuwe ontwikkelingen zal in 2001 de Ginger 8-versie, met daarin een eerste versie van het evaluatiescherm, verspreid worden onder de registratoren. In de loop van dit en volgend jaar werkt VAD verder aan de ontwikkeling van evaluatie-instrumenten die ook in Ginger kunnen worden toegepast.

- **Het uitwisselen van gegevens**
  Vanaf 2000 biedt VAD voor het eerst de provinciale preventiecoördinatoren de mogelijkheid om de meest actuele Gingerresultaten op provinciaal niveau te verwerken. Hierdoor kunnen de verschillende registratoren binnen een provincie hun eigen resultaten al vergelijken met die van een kleiner en vertrouwder (werk)gebied. In de toekomst zal VAD aan de provinciale preventiecoördinatoren de nodige begeleiding en ondersteuning bieden om ook binnen kleinere regio's tot uitwisseling en afstemming tussen de registratoren te komen.

Kortom : ook al heeft Ginger reeds een hele weg afgelegd, ook in de volgende jaren liggen er nieuwe uitdagingen voor een verdere ontwikkeling van het programma en een verdere uitbreiding van de groep registratoren.